

Onderzoeksrapport
Stimuleringsmaatregelen
gemeente Gulpen-Wittem

September 2017

Inhoudsopgave

1	Aanleiding, doel, afbakening en normenkader	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Doel van het onderzoek	5
1.3	Afbakening van het onderzoek	6
1.4	Normenkader	6
2	Onderzoeksaanpak	7
2.1	Documentanalyse	7
2.2	Interviews	7
2.3	Overige externe bronnen	8
3	Samenvatting	9
4	Onderzoeksresultaten	13
4.1	Inleiding	13
4.2	Ruimtelijk domein	15
4.2.1	Specifieke beleidsterreinen	15
4.2.2	Taakverdeling van functionarissen	25
4.2.3	Conclusies en aanbevelingen binnen het ruimtelijk domein	27
4.3	Sociaal domein	30
4.3.1	Huidig subsidiebeleid sedert 2009	30
4.3.2	Herijking van het subsidiebeleid in 2017	31
4.3.3	Conclusies en aanbevelingen binnen het sociaal domein	33
5	Nawoord	35
Bijlagen		
1	Overzicht relevante Provinciale en Europese subsidieregelingen	37
2	De rekenkamercommissie	45

1. Aanleiding, doel, afbakening en normenkader

1.1 Aanleiding.

Op 26 januari 2017 heeft een eerste inventarisatie van mogelijke onderzoeksonderwerpen plaatsgevonden tussen de presidiumleden van de gemeente Gulpen-Wittem en de rekenkamercommissie (hierna: de commissie).

Het onderwerp “Stimuleringsmaatregelen” is hieruit door het presidium gemarkeerd als bijzonder interessant onderwerp. Naar aanleiding van deze inventarisatie heeft de commissie voor dit onderwerp een onderzoeksvoorstel en onderzoeksaanpak gepresenteerd in de presidiumvergadering van 21 maart 2017. Nieuw beleid vanuit overheden zoals de Provincie, het Rijk of de Europese Unie heeft steeds vaker het oogmerk om maatschappelijke actoren te stimuleren om op eigen kracht ontwikkelingen en initiatieven te ontplooien. Deze trend hangt samen met de terugtrek van de overheid en de kanteling naar een participatiemaatschappij. Op diverse beleidsterreinen zijn de laatste jaren regelingen en producten ontwikkeld die bedoeld zijn om lokale initiatieven te ondersteunen. Voorbeelden hiervan zijn de Startersregeling en Duurzaamheidsregelingen waarvan particulieren en bedrijven gebruik kunnen maken tegen relatief gunstige financieringsvoorwaarden.

Gemeenten vormen het scharnierpunt tussen deze marktpartijen en andere overheidsinstanties. Het belang van dit onderzoeksonderwerp is er in gelegen om inzicht te krijgen in de mogelijkheden van al deze stimuleringsmaatregelen, zodat de gemeente Gulpen-Wittem de dienstverlening aan haar klanten zo volledig en effectief mogelijk kan aanbieden. Uitkomst van het onderzoek had kunnen zijn dat de gemeente het merendeel van de stimuleringsmaatregelen al heeft geïmplementeerd, maar er had ook kunnen uitkomen dat slechts het topje van de ijsberg wordt aangeboord. In dit laatste geval zouden kansen blijven liggen. Dergelijk inzicht kan ook belangrijk zijn voor gemeentelijke projecten, bijvoorbeeld ten aanzien van vastgoedontwikkeling, leefbaarheidsprojecten, het meefinancieren van de onrendabele top bij woningcorporatieplannen of investeringen in maatschappelijk vastgoed.

Het definitieve onderzoeksvoorstel is ter kennisgeving voorgelegd aan het presidium, waarna de commissie van start is gegaan. Er heeft bureauonderzoek plaatsgevonden en er zijn interviews gehouden. Onderhavig rapport is het resultaat van dit onderzoek, dat naast een inventarisatie tevens een aantal concrete conclusies en aanbevelingen bevat, zowel op concern- als op productniveau.

1.2 Doel van het onderzoek.

Doel van het onderzoek is om inzicht te verkrijgen in de ter beschikking staande actuele stimuleringsregelingen in de brede publieke sector. Na inventarisatie is vastgesteld welke regelingen door de gemeente al worden toegepast, het werkproces rondom die regelingen en de mate van effectiviteit ten aanzien van het proces en de regelingen zelf. Deze analyse resulteert in een aantal concrete aanbevelingen.

1.3 Afbakening.

Het onderzoek heeft zich enerzijds toegespitst op de thans vigerende stimuleringsregelingen die op dit moment al worden aangeboden door de gemeente Gulpen-Wittem, en anderzijds op de regelingen bij andere overheden. Aanvankelijk werd hiermee behalve Provincie Limburg ook gedoeld op de regio Zuid-Limburg, subregio Maastricht-Heuvelland en het Rijk. Echter heeft de commissie de reikwijdte beperkt tot de eigen regelingen, de regelingen bij de provincie (inclusief Europese gelden die via de provincie beschikbaar komen). Sommige aanbevelingen komen bovendien voort uit praktijkvoorbeelden uit andere gemeenten. Producten en constructies uit de private of semi-publieke sector zijn buiten beschouwing gebleven. Naar aanleiding van de bespreking van dit voorstel met het presidium op 21 maart 2017 is benadrukt dat ook regelingen waarvoor burgers rechtstreeks in aanmerking kunnen komen (waarbij de gemeente geen partij is) zullen worden betrokken bij dit onderzoek. Bij de (met name in de bijlage opgenomen Provinciale) regelingen waar dat het geval is staat dit vermeld. Gedurende het onderzoek heeft de commissie de vrijheid genomen om behalve een inventarisatie ook in te zoomen op de werking en mogelijke verbeterpunten van de regelingen waaraan Gulpen-Wittem op dit moment al participeert.

1.4 Normenkader.

Het onderhavige onderwerp betreft met name een inventarisatieonderzoek, waardoor geen vast normenkader voorgeschreven is ten aanzien van de aanpak. In algemene zin kan wel worden aangegeven dat bij de inventarisatie een duidelijke indeling van de diverse stimuleringsmaatregelen zal worden aangebracht voor wat betreft:

- de beleidsmatige doelstelling van de maatregel;
- het brondocument c.q. de wettelijke regeling;
- de inhoud van de regeling.

Daarnaast zijn per regeling de conclusies en aanbevelingen van de commissie beschreven, die onder andere ingaan op de effectiviteit en de inhoudelijke en procesmatige toepassing in Gulpen-Wittem.

2. Onderzoeksaanpak

Voor de uitvoering van het onderzoek heeft de commissie gebruik gemaakt van de volgende onderzoeksmethoden en theoretische kaders.

2.1 Documentanalyse.

De commissie heeft een grote hoeveelheid documenten bestudeerd:

- De Strategische Visie 2009-2020.
- Het Coalitieprogramma 2014-2018.
- Programmabegroting 2017.
- Alle Legesverordeningen plus bijlagen met tarievenstaten.
- Alle gemeentelijke subsidieregelingen (beleid, verordeningen).
- Alle gemeentelijke regelingen die een financiële bijdrage verschaffen aan burgers, verenigingen of bedrijven.
- Alle gemeentelijke regelingen die een bijdrage in natura verschaffen aan burgers, verenigingen of bedrijven.
- Alle gemeentelijke regelingen die een lening geven aan inwoners, verenigingen of bedrijven. Voorbeelden: Starterslening (via het Svn), Duurzaamheidslening (zonnepanelen), of lening voor verbouwing van een woning.
- Alle beleidsdocumenten m.b.t. de Leegstandwet en een overzicht van de vergunningen die op basis van die wet zijn verstrekt .
- Alle beleidsdocumenten m.b.t. een Structuurvisie Ruimte, waarin het Limburgs Kwaliteitsmenu is opgenomen voor de bouw van woningen in het Buitengebied, inclusief een overzicht van de casussen die op basis daarvan reeds zijn gefaciliteerd.
- Alle beleidsdocumenten die betrekking hebben op een sloopfonds, transformatiefonds of tenderregeling, en een overzicht van de fysieke stortingen én onttrekkingen in zulke fondsen. Hierbij horen tevens de beleidsdocumenten van de onderliggende Structuurvisie Wonen.
- Alle overige regelingen, verordeningen, beleidsregels en besluiten op basis waarvan aan een burger, vereniging, bedrijf of ketenpartner een bijdrage wordt verstrekt.

De commissie merkt op dat contracten met "verbonden partijen" en "gemeenschappelijke regelingen" in dit onderzoek buiten beschouwing zijn gelaten omwille van de (complexe) specifieke juridische relatie tussen de gemeente en dergelijke (semi)professionele partijen.

2.2 Interviews .

Er hebben diverse interviews plaatsgevonden met een aantal sleutelpersonen.

Dit zijn de concerncontroller, een lid van het directieteam, de adjunct-directeur Beleid & Projecten, een beleidsadviseur subsidies en de portefeuillehouder die belast is met het ruimtelijke domein.

2.3 Overige externe bronnen.

De commissie heeft gebruik gemaakt van diverse websites en publicaties met stimuleringsregelingen.

Alle input uit voornoemde bronnen is geanalyseerd en verwerkt tot voorliggend rapport.

De interviews zijn met name waardevol gebleken ten aanzien van het verifiëren van bestaande regelingen en de effecten daarvan, maar ook om het beeld compleet te krijgen. Desondanks heeft de commissie niet de illusie dat met dit onderzoek daadwerkelijk alle stimuleringsregelingen in kaart zijn gebracht, maar streeft er wel naar hierin zo volledig en relevant mogelijk te zijn geweest.

3. Samenvatting

In deze samenvatting volgt een opsomming van de conclusies en algemene aanbevelingen van de commissie. De meer concrete aanbevelingen per beleidsveld zijn in de betreffende passage vermeld.

Ruimtelijk Domein.

- De gemeente beschikt voor de specifieke beleidsterreinen reeds over een groot aantal stimuleringsregelingen. Er zijn geen externe regelingen aangetroffen die het huidige aanbod van de gemeente Gulpen-Wittem zouden versterken, met uitzondering van een aantal specifieke verbeterpunten op het terrein van monumenten (subsidies) en op het terrein van duurzaamheid (leningen).
- Deze regelingen, vaak afgeleid van een landelijk VNG-model, zijn actueel en functioneel te noemen.
- De gemeente beschikt niet over een integraal overzicht van al deze regelingen en evenmin over een actueel overzicht van de verstrekte beschikkingen per regeling.
- Voor bepaalde overheidsdoelen zoals duurzaamheid, levensloopgeschikte woningvoorraad en erfgoedbehoud heeft de gemeente weliswaar een faciliterende rol (voorlichting en vergunning), maar geen geld vrijgemaakt voor subsidie-of lening verstrekkingen aan inwoners of andere partijen om deze doelstellingen te realiseren. Dit zou kunnen worden ingericht middels revolverend fonds.
- In de strategische visie kan een passage worden opgenomen omtrent het belang van stimuleringsregelingen.
- In het concernplan en sectorplannen kan het belang van stimuleringsregelingen worden benoemd.
- Ten aanzien van de daadwerkelijke landschappelijke inpassing bij LKM-dossiers zou een actueel overzicht bijgehouden kunnen worden ter verantwoording van de geleverde bijdrage door initiatiefnemers.
- Ten aanzien van de vereiste sloop tegenprestatie (1:1) bij nieuwe woningbouwinitiatieven zou een actueel overzicht bijgehouden kunnen worden ter verantwoording van de geleverde bijdrage door betrokkenen.
- In de Legesverordening zijn voor de verlening van startersleningen en leegstandsvergunningen geen leges opgenomen. Gebruikelijk is om dit wel te doen, tenzij men vreest voor een afschrikkende werking door het heffen van leges voor dergelijke producten.
- In de Legesverordening is geen korting opgenomen voor bouwwerkzaamheden ten behoeve van het levensloopgeschikt of duurzaam (isolatie technisch en energetisch) maken van objecten. Het kan een afweging zijn om door te werken met een dergelijke korting te stimuleren dat inwoners en bedrijven eerder tot dergelijke werkzaamheden overgaan en dat deze voor een grotere groep betaalbaar worden.
- In de interne werkprocessen kan worden beschreven op welke wijze stimuleringsregelingen (zoals subsidieregelingen) zelf kunnen worden ontwikkeld of gesignaleerd en gelobbyd door de beleidsadviseurs. Duidelijk moet zijn welke functionaris dit als hoofdtaak heeft.
- Stimuleringsmaatregelen kunnen regulier agendaonderwerp worden gemaakt van afdelingsvergaderingen (met als doel kennisdeling, signalering en voortgang monitoren).
- In het functieprofiel voor nieuwe functionarissen kunnen stimuleringsmaatregelen bij de taakomschrijving zodanig worden beschreven dat ook bij nieuw personeel daarop geselecteerd kan worden.

Uit de gehouden interviews is naar voren gekomen dat beleidsadviseurs het niet altijd als hun taak beschouwen om alle actuele stimuleringsmaatregelen binnen hun vakgebied te overzien, daarvoor te lobbyen, deze te implementeren en/of deze uit te voeren. Aanbevolen wordt om dit aspect onderdeel te maken van hun taakomschrijving en bij periodieke beoordelingsgesprekken.

- Onderzocht kan worden in hoeverre een functionaris als vast aanspreekpunt voor deze zaken kan worden benoemd, zodat niet alleen de bestuurders maar ook de overige beleidsadviseurs bij die persoon terecht kunnen. Deze functionaris zal dit dan als kerntaak krijgen, net als bijvoorbeeld een specialist op het terrein van inkoop- en aanbestedingen, die ten dienste staat van de overige actoren binnen de organisatie. De functionaris kan bijvoorbeeld vaste contactmomenten hebben met accountmanagers bij de broninstanties waar nieuwe regelingen worden ontwikkeld, zoals de Provincie Limburg, het Rijk, bij de EU en in de (sub)regio's.
- Voor de operationele leidinggevendenden zou kunnen gelden dat van hen uit een signaalfunctie (op afdelingsniveau) dient uit te gaan ten aanzien van nieuwe stimuleringsregelingen én wanneer bepaalde regelingen in de praktijk niet optimaal lijken te werken. Rekening houdend met de span of control, die door sommige geïnterviewde personen erg ruim wordt ervaren, kunnen hier concrete (directie)afspraken over worden gemaakt. Deze stelling baseert de commissie op het belang dat leidinggevendenden (feitelijk zowel op strategisch als op operationeel niveau) hebben ten aanzien van de doelstellingen vanuit hun eigen sectorplannen, het concernplan en de gemeentelijke begroting.
- De commissie is van mening dat de concerncontroller (op concernniveau) een belangrijke signaalfunctie heeft waar het gaat om de bijvoorbeeld de doelmatigheid en doeltreffendheid van gemeentelijke regelingen. Hieronder valt ook de volledigheid en actualiteit van (nieuwe en bestaande) regelingen en de toepassing daarvan op beschikkingenniveau (in het kader van rechtmatigheid en integriteit). Aanbevolen wordt dat de concerncontroller (samen met de IC) minimaal vanuit zijn rol bij de accountantscontrole voor de Jaarrekening, maar liever ook in samenspraak met de operationele leidinggevendenden, vanwege het aanwezige afbreukrisico toezicht houdt op de uitvoering van stimuleringsmaatregelen (met name binnen het ruimtelijke domein).
- De commissie ziet het als een begrijpelijke praktijk dat bestuurders vanuit hun netwerkrol bestaande regelingen promoten en nieuwe stimuleringsregelingen (en daarbij behorende gelden) signaleren. Aanbevolen wordt evenwel dat bestuurders in een zo vroeg mogelijk stadium ambtenaren daarbij betrekken, zodat de formele implementatie of aanvraag optimaal kan verlopen. Bestuurders moeten er daarbij er van op aan kunnen dat bij de betreffende medewerkers voldoende kennis en kunde aanwezig is, maar moeten dat vertrouwen vervolgens ook aan de organisatie geven. Bilateraal portefeuillehouderoverleg en raadsinformatiebrieven zijn hiervoor hulpmiddelen.
- De dialoog kan worden aangegaan met de Provincie Limburg, die de voornaamste bron is van stimuleringsmaatregelen voor gemeenten en burgers, met als doel om de administratieve last voor aanvragers bij subsidieverstrekingen te reduceren. Dit kan ook gelden voor andere externe partijen.

In de interviews is bovendien genoemd dat provinciale subsidieverstrekkers te weinig flexibel lijken te zijn waar het gaat om de stringente toets aan alle formele subsidievoorwaarden en het vasthouden aan harde termijnen. Dit kan immers resulteren in subsidieaanvragen die worden afgewezen of lager uitvallen.

Er mag gepleit worden voor meer begrip en een meer proactieve opstelling vanuit de Provinciale subsidieverleners jegens de beleidsadviseur van de gemeente voor wie een projectsubsidie of opstellen van een nieuwe regeling voor burgers geen dagelijkse kost is.

Sociaal Domein.

- De commissie stelt vast dat de subsidieregelingen voor de burger voldoende inzichtelijk en benaderbaar zijn via de website van de gemeente. Het subsidiebeleid is toekomstgericht en gericht op het bevorderen van specifieke activiteiten. Jeugdleden of jeugdactiviteiten komen in aanmerking voor extra subsidie. (Extra) subsidie is beschikbaar voor specifieke activiteiten. Dit betekent ook minder subsidie voor volwassenen, hoewel voor ouderen een uitzondering wordt gemaakt. De beleidskeuzes worden consequent doorgevoerd op de verschillende subsidie-terreinen.
- Subsidies aan verenigingen voor activiteiten (sport, cultuur etc.) zijn in feite “schenkingen”, want de prestaties behorende bij de met de subsidie beoogde beleidsdoelen worden niet gemeten of SMART ver(ant)woord in de gemeentelijke P&C rapportages zoals de jaarrekening. Sommige subsidies hebben enkel als doel om de instandhouding van een vereniging, zonder dat daarmee aantoonbare maatschappelijke belangen mee worden gediend. Maar andere subsidies beogen wel degelijk een specifiek maatschappelijk doel dat door de vereniging in kwestie dient te worden bereikt (zoals bijvoorbeeld bevordering van jeugdsport of voorkomen sociaal isolement van ouderen).
- In de documenten van de P&C cyclus (begroting, jaarrekening, kader-/voorjaarsnota, tussentijdse rapportages) zo SMART mogelijk geformuleerde prestatie-indicatoren opnemen, waarmee het daadwerkelijke effect van de aan de verenigingsactiviteit verleende subsidie wordt gemeten. De verenigingen schriftelijke verantwoording laten afleggen op welke wijze zij de subsidie hebben benut in relatie tot de daaraan gestelde beleidsdoelen. Het klinkt wellicht controversieel, maar ook bij zogenaamde instandhoudingssubsidies kan door de vereniging een onderbouwing worden gegeven voor de besteding van gelden.
- Onderzoeken in hoeverre de gemeentelijke doelstellingen op het gebied van duurzaamheid, klimaatadaptatie en social return vertaald kunnen worden naar concrete subsidievoorwaarden voor verenigingen. Op die manier dragen ook verenigingen, los van hun maatschappelijke waarde, extra bij aan de gezamenlijke doelen. De commissie merkt hierbij op dat de met de subsidie beoogde activiteiten wel te allen tijde geschikt moeten zijn om door de verenigingen te kunnen laten uitvoeren. Hierbij moet het gegeven worden betrokken dat verenigingen steeds moeizamer vrijwilligers bereid kunnen vinden voor organisatie-, bestuurs- en hand- en spandiensten.
- Met enige regelmaat wensen verenigingen allerlei subsidies te krijgen ter ondersteuning van eenmalige activiteiten, zoals evenementen. Doorgaans worden dergelijke financiële bijdragen ad hoc verleend, mits er voldoende financiële dekking voorhanden is, op voordracht van een beleidsmedewerker richting het college. Een alternatieve methode om dergelijke incidentele subsidies te beoordelen zou kunnen zijn om een onafhankelijk burgerpanel in te richten. Daarin zitten dan naar de mening van de commissie liefst géén vertegenwoordigers van verenigingen, maar wel sleutelfiguren uit de dorpen. Dit burgerpanel maakt periodiek een selectie uit alle aanvragen en beslist aan welke daarvan een subsidie wordt toegekend. Aan deze methode kleef het risico dat leden van het burgerpanel ontvankelijk kunnen zijn voor beïnvloeding door de aanvragers in kwestie.

Daarom is het goed om een ambtelijke secretaris op de uitvoering te laten toezien, en om het maximale subsidieplafond te begrenzen tot een aanvaardbaar jaarlijks totaalbedrag (bijvoorbeeld 10.000 euro). Voordeel van deze methode is dat er een grotere democratische legitimatie is en dat niet wordt besloten op basis van “wie het eerst komt die het eerst maalt”.

- Een belangrijk aandachtspunt binnen de gemeente is het volgende: De gemeente lijkt voor het verkrijgen van (met name project)subsidies erg afhankelijk van de kennis, netwerk en inbreng van één persoon binnen het college. Als dat daadwerkelijk zo is, dan kan kwetsbaarheid ontstaan, bijvoorbeeld ten aanzien van de kwaliteit of continuïteit van bepaalde projecten. Hoewel borging van dergelijke continuïteit binnen de gemeente altijd lastig is, verdient het aanbeveling om toch meerdere personen (zowel ambtelijk als bestuurlijk) hierbij actief te betrekken. Een dergelijke aanbeveling ten uitvoer brengen werkt alleen wanneer deze insteek wordt gedragen door zowel het college van burgemeester en wethouders als door de ambtelijke leiding en de betreffende (subsidie)projectleiders.

4. Onderzoeksresultaten

4.1 Inleiding.

De visie op het ontwikkelen en faciliteren van stimuleringsregelingen voor de burger of voor verenigingen staat niet expliciet beschreven in de Strategische visie, het coalitieakkoord of de programmabegroting (2016).

Concern.

Strategische Visie Gulpen-Wittem 2009-2020 “Duurzaam versterken en ontwikkelen”.

In de Strategische Visie van de gemeente worden de sectorale doelstellingen beschreven, bijvoorbeeld op het terrein van zorg, verenigingsleven, toerisme, wonen, duurzaamheid en leefomgeving. Er wordt ook benoemd dat de gemeente streeft ernaar om vooral een regisserende rol te vervullen. Het visiedocument bevat echter geen strategie die beschrijft op welke wijze de gemeente die regisserende rol, samen met private en publieke partijen wil gaan uitoefenen. Juist ten aanzien van die rol acht de commissie het van meerwaarde om in de strategische visie een passage te wijden aan het belang en de mogelijkheden die de gemeente heeft om samen met de Provincie Limburg producten te ontwikkelen om partijen te ondersteunen bij het behalen van de visiedoelstellingen. Dergelijke producten kunnen subsidies zijn, of leningen en garantiestellingen.

De commissie beveelt aan om in de strategische visie het belang van stimuleringsmaatregelen (subsidies, revolverende fondsen) op te nemen bij de eerstvolgende herziening.

Bestuurlijk.

Coalitieakkoord 2014-2018 “Samen bouwen aan leefbaarheid”.

Het coalitieakkoord beschrijft het belang van regionale samenwerking en de profilering als voorbeeldgemeente voor goede agrarische sector, ondernemersklimaat, toerisme, erfgoed en woonomgeving. Deelname aan LED2020, Kennis-as Limburg en Regiobranding worden als concrete voorbeelden genoemd. In het Coalitieakkoord is geen passage opgenomen omtrent de waarde en het belang van stimuleringsmaatregelen zoals deze door onder andere de Provincie Limburg worden aangeboden. Paragraaf 1.4 “Samenwerking”, Paragraaf 9 “Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting” en/of paragraaf 10 “Financiering en Algemene dekkingsmiddelen” zou hiervoor een logische plek zijn geweest. Waarbij het streven had kunnen worden opgenomen om zoveel mogelijk samen met de Provincie Limburg dergelijke stimuleringsregelingen te onderzoeken en implementeren.

Financieel.

Programmabegroting 2017 Gulpen-Wittem.

In de meest recente gemeentelijke begroting is (onder andere in paragraaf 1.3.32) verwoord dat de gemeente fundamenteel samenwerkt met Vaals en Eijsden-Margraten en dat aan de provincie als de tijd rijp is een verzoek zal worden gedaan ter ondersteuning van dit samenwerkingsverband.

Men gaat echter uit van de eigen kracht.

De commissie meent dat het goed is om in de programmabegroting melding te maken van de stimuleringsmaatregelen waarbij deze gemeente(n) en Provincie Limburg nu al samenwerken. Met een verwijzing naar de eveneens in de Strategische Visie op te nemen beleidsdoelen ten aanzien van subsidies en fondsen.

Gedurende het onderzoek heeft de commissie geconstateerd dat er grofweg twee soorten stimuleringsregelingen zijn. In haar aanpak heeft de commissie behalve een documentenanalyse tevens een aantal functionarissen geïnterviewd, alsmede externe bronnen geraadpleegd. Deze aanpak heeft geresulteerd in een aantal concrete aanbevelingen per beleidsveld, en daarbinnen zelfs op productniveau, zowel ten aanzien van inhoud als proces.

Ruimtelijk domein.

Eenzijds regelingen die door externe instanties zijn ontwikkeld, met een specifiek beleidsdoel, veelal gericht op doelgroepen zoals projectontwikkelaars, ondernemers, agrariërs of huizenbezitters. Voorbeelden hiervan zijn: de Tenderregeling Restauratie Monumenten (Provincie Limburg), de Verordening Stimuleringsregeling Duurzaam Thuis (Provincie Limburg), de VROM Startersregeling (Ministerie) en de Subsidieverordening Plattelandsontwikkelingsprogramma POP3 (Europese Unie). Het gaat hierbij doorgaans om bedragen in de orde en grootte van 5.000 tot 500.000 euro of hoger.

Sociaal domein.

Anderzijds zijn er regelingen van die door de gemeente zelf worden vastgesteld op basis waarvan haar inwoners of verenigingen een (veelal financiële) bijdrage krijgen ter ondersteuning van het gemeentelijke doelgroepenbeleid. Voorbeelden hiervan zijn: subsidie aan de carnavalsvereniging voor hun culturele activiteiten en subsidie aan de voetbalvereniging per jeugdlid. Het gaat hierbij doorgaans om bedragen in de orde en grootte 500 tot 5.000 euro per jaar, afhankelijk van de doelgroep.

Het is belangrijk om te beseffen dat beide soorten regelingen een verschillende werking hebben. De rol van de gemeente, de functionarissen en bestuurders is ten aanzien van beide soorten uiteenlopend. Uit het onderzoek zijn derhalve per categorie verschillende conclusies en aanbevelingen voortgekomen.

4.2 Ruimtelijk domein

Binnen het domein van ruimtelijke ordening, volkshuisvesting, bouwzaken, energie en duurzaamheid bestaat een groot aantal regelingen. Gemeente Gulpen-Wittem participeert al met een groot aantal regelingen. Deze worden in paragraaf 4.2.1 puntsgewijs besproken en van aanbevelingen voorzien daar waar de commissie van mening is dat de regeling of de uitvoering daarvan aangescherpt kan worden. Vervolgens wordt bij paragraaf 4.2.2 ingezoomd op de verschillende functionarissen die een rol hebben bij het ontwikkelen, signaleren of implementeren van dergelijke stimuleringsregelingen.

4.2.1 Specifieke regelingen.

De volgende regelingen zijn per beleidsveld reeds geldend. Per regeling wordt kort ingegaan op het doel, de bron en de inhoud van de regeling. Afgesloten wordt met een conclusie en aanbevelingen.

Starterslening.

Doel: Het is voor starters moeilijk om een passende koopwoning te verwerven. Om dit maatschappelijk probleem te ‘verzachten’ heeft het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn) in samenwerking met de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) de starterslening ontwikkeld. De Starterslening biedt een opstap om de eerste keer een woning te kunnen kopen. De starterslening wordt verstrekt uit een door de gemeente op te richten revolverend fonds. De gemeente geeft dit fonds in beheer bij de SVn.

Bron: De gemeente heeft de Startersregeling “Verordening Starterslening Gemeente Gulpen-Wittem” die is vastgesteld d.d. 20 oktober 2016.

Inhoud: De VNG-modelverordening is gebruikt. Deze regeling is actueel te noemen, aangepast naar aanleiding van de strenger geworden hypotheekregelgeving, waardoor naast de Starterslening een zogenaamde Combinatielening noodzakelijk was om dit product te kunnen continueren. De gehanteerde drempels in de regeling zijn gangbaar in Nederland (NHG-plicht, de woning mag maximaal 200.000 euro verwervingskosten hebben en de lening mag maximaal 20% daarvan bedragen tot een maximum van 37.000 euro. Leningverstrekking gebeurt formeel door het college van burgemeester en wethouders na integrale toets met advies door de Stichting Stimuleringsfonds Nederlandse Gemeenten (SVn). Budgettaire controle is geborgd door het subsidieplafond (in artikel 6) dat is begrensd in de gemeentebegroting.

Conclusie: De commissie concludeert dat dit een goed functionerende, actuele regeling is.

Aanbeveling:

Middels tussenrapportages kan het college actueel overzicht houden over de omvang van het Startersfonds en desgewenst hierover rapporteren richting de gemeenteraad (die het fonds heeft ingesteld). Zodoende kan tijdig worden bij geraamd (Kadernota, managementrapportages) wanneer het einde van de beschikbare middelen in zicht komt.

Energie en Duurzaamheid.

Doel: Op het gebied van groene stroom en energiebesparing kunnen veel inwoners winst behalen, vaak zonder dat ze het zelf weten. Met bijvoorbeeld het plaatsen van zonnepanelen of het isoleren van de woning kunnen particulieren zelf een steentje bijdragen en tegelijkertijd kosten besparen.

Bron: De gemeentelijke website geeft een gedifferentieerd palet aan projecten waarmee de gemeente het thema van energie en duurzaamheid wil uitvoeren. Er is geen gemeentelijk beleid, verordening, of financiële regeling aangetroffen.

Inhoud:

- a. Op bepaalde plekken in de gemeente zijn groene stroom oplaadpunten geïnstalleerd. Soms levert een groene paal stroom die door een omliggend bedrijf wordt gegenereerd (bijvoorbeeld door zonnepanelen op het dak van het bedrijf of door een watermolen in de Geul).
- b. Er zijn vanuit de gemeente “energie- en duurzaamheidscoaches” geworven, die worden aangesteld om in samenwerking met onder andere de Rabobank aan particulieren uit te leggen hoe zij woningaanpassingen kunnen financieren. Particulieren kunnen een energie- of zorgscan laten uitvoeren voor een offerte. Eenvoudige maatregelen aan de woning worden zelfs gratis uitgevoerd.
- c. De gemeente heeft diverse informatieavonden georganiseerd (onder andere op 12 juni 2017) voor inwoners met het thema “Dubbel Duurzaam”. Dubbel Duurzaam is een samenwerkingsproject van de gemeenten Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Meerssen, Schinnen, Sittard-Geleen, Valkenburg aan de Geul en de Natuur en Milieufederatie Limburg. Dit project zorgt voor bewustwording en stimuleert particulieren om het energieverbruik van hun eigen woning te reduceren.

Conclusie:

De gemeente Gulpen-Wittem heeft het duurzaamheidsthema welbewust opgepakt. De focus ligt met name op voorlichting geven aan particulieren en een aantal kleinschalige lokale projecten zoals een groene stroom oplaadpunt bij de bierbrouwerij. Dergelijke voorbeelden kunnen als laaghangend fruit worden beschouwd in het spectrum om dit thema volledig uit te rollen. De commissie constateert in dit verband dat er géén specifieke beleidsnota op dit terrein is vastgesteld, en dat er ook géén subsidieregelingen zijn ontwikkeld op basis waarvan deelnemers een geldelijke bijdrage van de gemeente kunnen krijgen. Er zijn gemeenten die een Nota Duurzaamheid hebben opgesteld, in combinatie met een Duurzaamheidsregeling (de SVn biedt hiervoor tevens een financieel product aan). Voordeel van een beleidsnota en regeling met budget is dat hogere overheidsorganen zoals de Provincie Limburg op basis van cofinanciering dan eerder bereid zijn een extra bijdrage te leveren.

Aanbevelingen:

- Het college op dit punt beleid laten opstellen ter vaststelling door de gemeenteraad.
- een duurzaamheidsregeling ontwikkelen incl. budget voor de verstrekking van subsidies of leningen.
- Op basis van zulke regeling kunnen daarna geldelijke subsidies of leningen worden verstrekt aan individuele aanvragers die isolerende woningaanpassingen doen of zonnepanelen willen plaatsen.
- Het op basis van beleid streven naar volledig energieneutraal maatschappelijk vastgoed, door bijvoorbeeld alle gemeentelijke gebouwen zodanig in te richten.

- Bedrijven actief aanschrijven om groene energie te implementeren voor het bedrijf zelf, maar ook voor de directe omgeving. Toewerken naar meer groene stroomoplaadpunten.
- Woningcorporaties en maatschappelijke instellingen (zorg en onderwijs) ertoe bewegen om energiezuinige maatregelen te treffen, die positief gevolg kunnen hebben op het verbruik en dus woonlastenverlichting voor huurders en gebruikers. Dit concreet in de prestatieafspraken opnemen.
- Initiatiefnemers die willen bouwen of verbouwen een korting op het legesbedrag aanbieden wanneer deze aantoonbaar energiezuinig of energieneutraal realiseren (bepaalde epc-normen).
- het volledig overstappen op ledverlichting op straat en in openbare gebouwen.

Levensloopbestendig wonen.

Doel: Op het gebied van wooncomfort kunnen inwoners door bepaalde aanpassingen langer zelfstandig en op een prettige manier in hun eigen woning blijven wonen.

Bron: De gemeentelijke website en de interviews schetsen het beeld dat de woonbehoefte van inwoners hoog in het vaandel staat. Er is echter geen verordening of financiële regeling aangetroffen.

Inhoud: Wanneer de gemeente medewerking verleent aan nieuwbouwplannen wordt vanuit de bouwregelgeving weliswaar geborgd dat bepaalde minimale kwaliteitseisen worden behaald. Echter zijn er ook inwoners die hun eigen woning vroegtijdig geschikt willen maken om er ook wanneer zij ouder zijn te kunnen blijven wonen.

Conclusie: De gemeente Gulpen-Wittem erkent in haar volkshuisvestingsbeleid (onder andere de Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg) weliswaar de urgentie van deze steeds groter wordende doelgroep, maar heeft geen concrete producten ter effectuering van de noodzakelijk geachte transitie. Er is géén subsidieregeling ontwikkeld op basis waarvan deelnemers een geldelijke bijdrage van de gemeente kunnen krijgen. Er zijn gemeenten die een Regeling Levensloopbestendig Bouwen hebben opgesteld (de SVn biedt hiervoor tevens een financieel product aan). Voordeel van een dergelijke regeling met budget is dat hogere overheidsorganen zoals de Provincie Limburg op basis van cofinanciering dan eerder bereid zijn een bijdrage te leveren.

Aanbevelingen:

- Het college bij de uitwerking van de SVWZL extra focus te laten leggen op specifiek aangetoonde woonbehoeften (zoals zorgwoningen en goedkope sociale huurwoningen).
- Een levensloopbestendigheidssregeling ontwikkelen inclusief budget voor de verstrekking van subsidies of leningen.
- Op basis van zulke regeling kunnen daarna geldelijke subsidies of leningen worden verstrekt aan individuele aanvragers die hun woning levensloopgeschikt willen maken.
- Initiatiefnemers die willen bouwen of verbouwen een korting op het legesbedrag aanbieden wanneer deze plannen aantoonbaar levensloopbestendig worden uitgevoerd.
- Kennis nemen van een dergelijke regeling “levensloopbestendig bouwen” bij Gemeente Voerendaal.

Cultureel Erfgoed en Monumentaal Wonen.

Doel: De gemeente Gulpen-Wittem heeft één van de hoogste dichtheden aan cultuurhistorische elementen van Nederland. Zo zijn er in Gulpen-Wittem 287 rijksmonumenten, 3 archeologische rijksmonumenten, meer dan 850 karakteristieke panden, 4 rijks beschermde stads- en dorpsgezichten en 5 beschermde buitenplaatsen. Maar ook het dialect, de streekproducten en tradities zoals carnaval en schuttersfeesten zijn veelvuldig aanwezig.

Wonen in een (rijks)monument brengt voordelen met zich mee en is bovenal charmant, gezien de karakteristieke aard van het pand. Hier kleven wel bepaalde regels aan. Speciaal voor eigenaren van monumenten heeft het Nationaal Restauratiefonds en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed de gids “Monumentaal Wonen” samengesteld. De gids legt op eenvoudige wijze uit wat het betekent om eigenaar te zijn van een rijksmonument en geeft antwoord op de meest gestelde vragen over aanschaf, restauratie, behoud en financiering van monumenten.

Bron: De gemeentewebsite verwijst door naar websites van advies- en uitvoeringsinstanties op het terrein van erfgoed en monumenten. Er is geen specifiek gemeentelijk beleid, verordening, of financiële regeling aangetroffen. Wel zijn de monumentale waarden benoemd in diverse sectorale beleidsdocumenten, zoals de Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg en de bestemmingsplannen.

Inhoud:

a. Communicatiecampagne cultureel erfgoed.

Inwoners vertellen zelf op inspirerende wijze en vol trots over de onderwerpen. Die worden gepubliceerd op de gemeentewebsite, het weekblad en via social media kanalen. Het cultureel erfgoed en de inwoners die hierbij betrokken zijn worden in de spotlights gezet middels de campagne: ‘Vakwerk: Lijnen tussen heden en verleden’.

b. Voorlichting Monumentaal Wonen.

Gemeente Gulpen-Wittem draagt zorg voor informatieverstrekking over het onderwerp monumentaal wonen, door dit te publiceren op officiële kanalen en eigenaren in verbinding te stellen met het Nationaal Restauratiefonds en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

c. Voorlichting Dynamische Erfgoedstrategie.

Gemeente Gulpen-Wittem draagt zorg voor informatieverstrekking over het onderwerp dynamische erfgoedstrategie, door dit in een Handboek Technische Richtlijnen (2015) te publiceren.

Daarin staan richtlijnen om te voorkomen dat er door het toepassen van de verkeerde restauratietechnieken en onzorgvuldige uitvoering van onderhouds- of verbouwingswerkzaamheden, onherstelbare schade veroorzaakt wordt aan monumenten en karakteristiek erfgoed. De richtlijnen geven tijdig in de planvorming advies over onderhoud, restauratie, verbouwing en herbestemming.

d. Stimuleringsregeling Kleinschalig Erfgoed.

Regeling bedoeld om kleine elementen op te knappen, zoals een vervallen dorpspomp, het bakhuis, de achterstallige bluspoel, de holle weg of de oude leibomen bij de dorpskapel te snoeien. Door het betrekken van jeugd of ouderen kan het projectidee worden ingediend bij IKL mits deze tevens passen bij een aantal speerpunten. Het bevorderen van burgerparticipatie staat daarbij voorop.

Het project dient een burgerinitiatief te zijn of bij de uitvoering van het project dienen vrijwilligers de handen uit de mouwen steken. Ook het betrekken van jeugd en het vertellen van het verhaal van de plek en de geschiedenis zijn belangrijk. Als een project voldoet aan deze speerpunten dan draagt de provincie maximaal 25% bij in de kosten. Omdat de regeling een stimuleringsregeling is voor gemeenten dient deze aan de financiering bij te dragen. De stimuleringsregeling van de provincie is een uitstekende kans voor dorps- en wijkraden, natuurverenigingen, heemkundeverenigingen of individuele inwoners om werk te maken van projecten of ideeën die hen nauw aan het hart liggen.

Conclusie:

Gulpen-Wittem draagt het belang uit van de in haar gemeente aanwezige monumenten, hetgeen met name tot uiting komt in de campagnes en voorlichting aan inwoners en monumenteigenaren. De commissie is van mening dat met name de communicatiecampagne een frisse blik werpt op de wijze waarop de waarde en verwevenheid van het cultureel erfgoed (de “stenen” en het “menselijke dna”) wordt benadrukt. De verwevenheid van cultureel erfgoed met de sociale cohesie, maar ook met kunst, historie, heemkunde en het landschap.

De commissie constateert tegelijkertijd dat de gemeente Gulpen-Wittem sinds 2006 geen subsidieregeling heeft voor monumenten, dus eigenaren dienen zich te wenden tot de daartoe aangewezen instanties. De gemeente heeft in beleidsmatig opzicht bovendien geen Monumentenverordening of Erfgoedverordening. De gemeente heeft in de begroting 2017 het bedrag van € 75.000 opgenomen om verder te werken aan het behoud en het versterken van haar cultureel erfgoed. Daarnaast organiseert de gemeente samen met monumenteigenaren periodiek de Open Monumentendag, waar veel belangstelling naar uitgaat. Dat dit onderwerp ook bij de inwoners en de politiek tot de verbeelding spreekt, blijkt onder andere ook uit artikel 37-vragen die in 2016 zijn gesteld ten aanzien van de publiekrechtelijke handhavingsrol, welke door het college zijn beantwoord.

Aanbevelingen:

- Het college beleid op dit punt laten opstellen ter vaststelling door de gemeenteraad.
- Een regeling ontwikkelen inclusief budget voor de verstrekking van subsidies of leningen die zijn gericht op de herbesteding of instandhouding van objecten met monumentale waarde.
- Ten aanzien van de (onder punt d genoemde) Stimuleringsregeling Kleinschalig Erfgoed kan de ambitie worden verhoogd van het niveau van informatieverstrekking naar het niveau om vanuit de gemeente actief projecten op te starten, samen met de burgers die het aangaat, en voor subsidie aan voor te dragen. Dit vergt een veranderende rol van de overheid (meer “verbinden”).

Asbest verwijderen.

Doel: In 2024 zijn asbestdaken definitief verboden. Vanaf 2016 heeft de Rijksoverheid 75 miljoen euro subsidie ter beschikking gesteld om eigenaren te ondersteunen bij het verwijderen van asbest. Driekwart van de asbestdaken zijn te vinden bij boerenbedrijven. Het verbod geldt met name voor asbestdaken bij beplating dat in contact staat met de buitenlucht (vaak zijn het golfplaten). Asbest in gebouwen dat niet in contact staat met de buitenlucht, zoals asbesthoudend dakbeschot of isolatiemateriaal, wordt niet verboden.

Bron: website van de Rijksoverheid.

Inhoud: Als bij het slopen asbest verwijderd wordt dient er altijd een sloopmelding gedaan te worden via het omgevingsloket. Bedraagt de hoeveelheid asbest meer dan 35m² dan dient er tevens een asbestinventarisatie rapport bijgevoegd te worden en dient de asbest door een erkend bedrijf te worden verwijderd. Bedrijven dienen altijd, ongeacht de hoeveelheid asbest, een asbestinventarisatierapport te overleggen en de asbest door een erkend asbestverwijderingsbedrijf te laten verwijderen. Particulieren die meer dan 35m² asbest van het dak willen verwijderen kunnen subsidie bij het Rijk aanvragen. Bedrijven kunnen daarnaast in aanmerking komen voor een fiscale regeling. Voorwaarde voor de provinciale subsidie is de combinatie met plaatsing van zonnepanelen.

Conclusie: Gemeente Gulpen-Wittem beschikt momenteel weliswaar over een link naar de informatie van de Rijksoverheid (passieve informatieverstrekking), maar biedt geen maatwerk richting de betrokken eigenaren die naar verwachting asbest in hun bedrijfsgebouw of woning hebben.

Aanbevelingen:

- Onderzoeken in hoeverre de informatieverstrekking meer actief kan worden gericht op deze specifieke doelgroep. Bekend gegeven is immers dat met name de agrarische sector de komende jaren een omvangrijke transformatie te wachten staat. Gemeente Gulpen-Wittem zou er verstandig aan doen om agrariërs actief te gaan ondersteunen wanneer deze zelfstandig geen bedrijfsopvolging kunnen realiseren. Regelgeving ten aanzien van klimaatbeheersing, gewasbescherming en risico's bij de grote schaalomvang wordt steeds strenger. Met agrariërs kan samen gekeken worden naar alternatieve vormen van exploitatie in harmonie met het landschap en de landelijke woonomgeving.
- Mogelijkheid onderzoeken van gemeentelijke subsidie, mede in relatie tot de subsidie-eis van de provinciale regeling om bij asbestsanering tevens zonnepanelen op het nieuwe dak te leggen.

Vergunning voor tijdelijke verhuur leegstaand object (verhuur voor eigenaren).

Doel: Eigenaren van een leegstaande woning (die bijvoorbeeld te koop staat) kunnen deze op basis van een vergunning tijdelijk verhuren. Voordeel hiervan is dat de eigenaar inkomsten uit huur ontvangt en dat de huur zonder de gebruikelijke wettelijke beschermingsregels kan worden opgezegd.

Bron: Leegstandwet.

Inhoud: Gemeente Gulpen-Wittem heeft een collegebesluit genomen waarin is besloten dat mandaat is verleend aan de adjunct-directeur Publieksdiensten voor het (namens het college) verlenen van vergunningen op basis van de Leegstandwet.

Conclusie:

Een overzicht van de tot dusverre aantal verleende (en eventueel geweigerde) vergunningen ontbreekt, zodat geen uitspraak kan worden gedaan over de bekendheid en effectiviteit van deze stimuleringsmaatregel. Ook kan hierdoor geen aanbeveling worden gedaan om bijvoorbeeld meer bekendheid met deze mogelijkheid voor verkopende woningeigenaren te organiseren.

De stelling in het betreffende collegebesluit dat een dergelijke aanvraag op basis van de Leegstandwet niet geweigerd kan worden is naar het oordeel van de commissie overigens onjuist. Het college heeft volledige discretionaire bevoegdheid om al dan niet vergunning te verlenen, ook al wordt door de aanvrager volledig voldaan aan de wettelijk genoemde voorwaarden. Zo zijn er gemeenten die om principiële redenen, administratieve redenen of simpelweg omwille van onbekendheid met de regelgeving géén vergunningen verstrekken op basis van de Leegstandwet.

Aanbevelingen:

- In een beleidsregel vastleggen dat het college in principe positief staat tegenover vergunningverlening, maar dit niet als een verplichting ziet (discretionaire bevoegdheid). Daarin kan ook het mandaat wellicht op een lager niveau dan de adjunct-directeur worden gelegd, gelet op de relatief geringe gevoeligheid en beperkte complexiteit van deze materie.
- Een vast formulier voorschrijven waarmee een aanvraag kan worden gedaan (VNG-model). Let hierbij op de wetwijziging onlangs, waarin verlengingen niet meer aan de orde zijn, maar rechtstreeks wordt vergund voor de duur van 5 jaar.
- Bekijken of promotie van deze regeling in huis-aan-huisblad wenselijk en effectief kan zijn of bijvoorbeeld door het actief aanschrijven van eigenaren die hun woning leeg hebben staan in afwachting van verkoop. Ook de makelaars kunnen de verkopers hierop wijzen bijvoorbeeld door middel van een gemeentelijke brochure.
- In de Legesverordening een gangbaar tarief opnemen voor vergunningverlening, omdat hiermee ambtelijke uren gemoeid zijn, net als bij elke andere vergunning.

Legesheffingen

Doel: Een verordening met de juridische titel om leges te mogen heffen op gemeentelijke diensten.

Bron: “Legesverordening Gulpen-Wittem 2017” + tarieventabel (vastgesteld d.d. 22 december 2016).

Inhoud: Tegen een legesbeschikking staat ingevolge de Awb bezwaar en beroep open.

Conclusies: De gemeente beschikt over een actuele legesverordening, die op basis van de analyse van de commissie geen onjuiste of onlogische bepalingen bevat. Niet alle mogelijke producten staan hierin op dit moment opgenomen, echter momenteel wordt deze verordening geactualiseerd.

Aanbevelingen:

- Legesheffing opnemen voor het verstrekken van een Starterslening.
- Legesheffing opnemen voor het verstrekken van een vergunning voor tijdelijke verhuur op basis van de Leegstandwet.
- Legesheffing gedeeltelijk verminderen voor aanvragen om een omgevingsvergunning waarbij aantoonbaar bepaalde duurzaamheidswaarden worden bereikt. Als voorbeeld:
“Indien bij het oprichten van een bouwwerk extra aandacht besteed wordt aan duurzaam bouwen komt men in aanmerking voor een korting op de totale legeskosten. Het voorgaande moet middels een EPC berekening aangetoond worden, waarbij een EPC niet hoger mag zijn dan 0,00. De korting bedraagt: 20%.

Indien een aanvraag omgevingsvergunning alleen betrekking heeft op het duurzaam verbeteren van een bestaand (monumentaal) bouwwerk dan worden de volledige legeskosten kwijtgescholden”.

- Legesheffing gedeeltelijk verminderen voor aanvragen om een omgevingsvergunning waarbij aantoonbaar bepaalde levensloopgeschiktheidseisen worden bereikt.
“Indien een bouwwerk opgericht wordt waarbij rekening gehouden wordt met levensloopbestendig wonen, komt men in aanmerking voor een korting op de legeskosten. De korting bedraagt: 10%”.

Limburgs Kwaliteits Menu voor bouwen in het Buitengebied.

Doel: De Wet ruimtelijke ordening (Wro) stelt het hebben van een structuurvisie verplicht (mede uit oogpunt van kostenverhaal). Uitgangspunt voor het buitengebied is een zonering, die is gebaseerd op geomorfologische en landschappelijke gegevens. Binnen deze zonering worden verschillende voorwaarden gesteld aan de ontwikkeling van de verschillende functies. In de structuurvisie is het ruimtelijke beleid en het sectorale beleid met ruimtelijke consequenties opgenomen voor een termijn van 15 jaar.

Bron: Structuurvisie Ruimte d.d. 5 april 2012 (intergemeentelijk met Vaals en Valkenburg) o.b.v. Wro.

Inhoud: De kwaliteitsbijdrage dient door initiatiefnemers liefst in fysieke vorm plaats te vinden. Is dit niet mogelijk dan is in sommige gevallen ook een financiële bijdrage mogelijk aan projecten, die de kwaliteit van het buitengebied verbeteren. Het gaat dus zowel om mitigerende (verzachtende) maatregelen op de plek van de ruimtelijke ingreep zelf, als om compenserende maatregelen.

De door de initiatiefnemer zelf te realiseren kwaliteitsverbetering en inpassing ter plekke en compensatie in de vorm van kwaliteitsverbeteringen elders en/of een financiële kwaliteitsbijdrage in een kwaliteitsfonds maken daarmee onlosmakelijk onderdeel uit van de ruimtelijke afweging.

De ruimtelijke afweging zal moeten uitwijzen of de ontwikkeling en de te realiseren kwaliteitsverbetering samen voldoende ruimtelijke kwaliteit opleveren.

Conclusie: De lijst met 35 casussen op basis van het Kwaliteitsmenu heeft de commissie voldoende inzicht gegeven om te kunnen concluderen dat gemeente Gulpen-Wittem *in kwantitatieve zin* veelvuldig gebruik maakt van deze regeling.

Eerdergenoemde lijst biedt evenwel geen beschrijving van de concrete afspraken *in kwalitatieve zin* die telkens zijn gemaakt in termen van planologische mutatie, tegenprestaties c.q. kwaliteitsbijdrage, landschappelijke inpassingseisen et cetera. Niet duidelijk of deze casussen betrekking hebben op de toevoeging van een woning, danwel herbesteding of uitbreiding van (voormalige) agrarische bedrijven, campings of horecagelegenheden in het buitengebied. Of de regeling consequent en correct wordt toegepast, en of met de structuurvisie de blijkens hoofdstuk 1.2 op pagina 11 beoogde doelen (kwaliteitsverbetering van het landschap en de beleving) worden bereikt, ligt buiten de scope van dit onderzoek en zal een verdiepingsslag vergen.

Aanbevelingen:

- Lijst bijhouden met alle casussen en de bijbehorende inhoudelijke basisinformatie om verantwoording op elk gewenst moment te kunnen borgen.
- Tussentijds rapporteren naar de gemeenteraad met stand van zaken t.a.v. de uitvoering (casussen) van de Structuurvisie.

Woning bouwen in het kader van de volkshuisvesting.

Doel: Het volkshuisvestingsbeleid biedt kaders om, behalve een planologische en bouwkundige afweging, initiatieven voor de toevoeging van een woning te beoordelen op zowel kwalitatieve als kwantitatieve aspecten(contingenten).

Bron: Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg (vastgesteld d.d. 20 oktober 2016) ingevolge de Wro.

Inhoud: De structuurvisie is een zelfbindend juridisch document. In de SVWZL is een regime opgenomen op basis waarvan initiatieven voor de toevoeging van een of meerdere woningen aan de voorraad toegestaan kunnen worden, mits aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan.

In geval van (kleine) particuliere locaties is het niet altijd haalbaar om fysieke compensatie te leveren. In situaties waar 5 of minder woningen worden gerealiseerd, geldt daarom een additionele constructie voor compensatie. Bij deze kleine locaties kan een financiële bijdrage als sloopcompensatie gevraagd worden. Dit doen gemeenten via privaatrechtelijke overeenkomsten (anterieur), op basis van artikel 6.24 Wro. Dit bedrag blijft beschikbaar voor de verdunning en transformatie van de particuliere woningvoorraad. Dit financieel compensatiebeleid wordt gekoppeld aan de subregionale woningmarktprogrammeringen en een (nog in te stellen sub regionaal of lokaal) sloopfonds.

Berekenen hoogte sloopcompensatie bij kleine particuliere woningbouwinitiatieven:

De hoogte van de bijdrage sloopcompensatie bedraagt 7% van de (toekomstige) WOZ-waarde van de nieuw te realiseren woning in bewoonde staat. De WOZ-waarde is gebaseerd op woningtypen en de daarbij behorende gemiddelde WOZ-waarden in de sub regio. Het is aan de gemeente om te bepalen tot welk woningtype de toevoeging behoort. De hoogte van de financiële compensatie is 7% van de gemiddelde WOZ-waarde (van dit woningtype binnen de sub regio).

In paragraaf 8.2.6 zijn (als bijlage bij de SVWZL) per sub regio de gemiddelde WOZ-waarden per woningtype weergegeven inclusief de afdracht ter hoogte van 7% van de WOZ-waarde. Dit komt voor Gulpen-Wittem neer op de volgende bedragen per woningtype:

Maastricht-Heuvelland		
Type woning	Gemiddelde WOZ-waarde	7%
Appartement	€ 127.400	€ 8.918
2 [^] 1	€ 225.700	€ 15.799
Hoekwoning	€ 201.500	€ 14.105
Tussenwoning	€ 188.400	€ 13.188
Vrijstaande woning	€ 345.500	€ 24.185
Woonwagen	€ 63.900	€ 4.473
Geen van bovengenoemde woningtypes (bijvoorbeeld villa of landhuis of herenhuis)	Vaststelling waardebeoordeling door gemeente.	7% van de waardebeoordeling van de WOZ-waarde.
Zuid-Limburg (illustratief)		
Type	Gemiddelde WOZ-waarde	7%
Appartement	€ 108.900	€ 7.623
2 [^] 1	€ 187.500	€ 13.125
Hoekwoning	€ 158.000	€ 11.060
Tussenwoning	€ 146.700	€ 10.269
Vrijstaande woning	€ 304.000	€ 21.280
Woonwagen	€ 63.900	€ 4.473

Gemeente Gulpen-Wittem is ingedeeld bij de sub regio Maastricht-Heuvelland. De relatief hoge gemiddelde WOZ-waarde ten opzichte van de twee andere sub regio's (Parkstad en Westelijke Mijnstreek) wordt onder andere veroorzaakt door de dure woongebieden in en rondom Maastricht en Valkenburg. De systematiek gaat uit van een gefixeerd bedrag dat een initiatiefnemer moet betalen aan de gemeente. Dat bedrag is gebaseerd op 7% van de gemiddelde WOZ-waarde voor dat woontype in de sub regio. Zodoende betaalt een particulier die een vrijstaande woning wil bouwen, maar niet fysiek een andere woning kan slopen, eenmalig het in de tabel opgenomen bedrag van 15.799 euro bij een 2 onder 1 kap woning, of 24.185 euro voor een vrijstaande woning. Met deze bijdragen in het fonds dient de gemeente een bestaande woning fysiek te slopen om het totale woningmarktsaldo gelijk te houden.

Conclusies:

Afgezien dus van kwalitatieve criteria c.q. productmarktcombinaties (die buiten de scope van dit onderzoek vallen) dient de initiatiefnemer voor elke woningtoevoeging aan de gemeente een fondsbijdrage te betalen (mits deze niet middels fysieke sloop kan compenseren). De gemeente dient met behulp van deze fondsstortingen op termijn een woning elders alsnog fysiek te slopen, zodat de compensatie voor de eerder gedane toevoeging uiteindelijk heeft plaatsgevonden.

Knelpunt zit in de te lage bijdrage die de initiatiefnemer dient te betalen (deze varieert tussen 8.918 en 24.185 euro), want de gemeente kan met dit bedrag nadien niet tot nauwelijks een andere woning opkopen en slopen. De praktijk zal uitwijzen of deze regeling economisch uitvoerbaar is, maar deze eenvoudige rekensom wijst erop dat dit zonder additionele gemeentelijke fondsstorting niet het geval zal zijn. De commissie constateert dat hierin een zeker financieel risico is gelegen voor de gemeente, waarop overigens goed grip kan worden gehouden doordat het college bij haar beleidsuitvoering simpelweg géén medewerking aan woningbouwinitiatieven hoeft te verlenen (waarmee het financieel risico wordt gemitigeerd).

Maatschappelijk gevolg daarvan zou echter zijn dat het beleid een stagnerende werking kan hebben op kwalitatief goede woningtoevoegingen. Een overzicht van de fondsbijdragen door initiatiefnemers en een lijst met fysieke sloop door de gemeente ontbreken, waardoor een goed praktijkbeeld schetsen in dit onderzoek niet mogelijk is.

Aanbevelingen:

- In kaart brengen hoe vaak van deze regeling al gebruik is gemaakt.
- Onderzoeken in hoeverre er geschikte panden zijn te verwerven door de gemeente om deze sloopverplichting daadwerkelijk te realiseren, en eventueel met corporaties (sloop-)afspraken maken.
- Analyse maken van de economische uitvoerbaarheid bij toepassing van deze regeling.
- Het risico van onverschuldigde betaling in kaart brengen wanneer sloop achterwege blijft.

Instrumentenmix voor stimulering van de woningmarkt.

Doel: Doorstroming op de woningmarkt bevorderen.

Bron: Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg (2016).

Inhoud: Op pagina 58 van de SVWZL staan een aantal instrumenten genoemd gericht op verdunning en transformatie van de particuliere woningvoorraad.

Conclusie: De commissie herkent hierin de eerder in haar rapport genoemde instrumenten van de Leegstandwet, Starterslening, Duurzaamheidslening en Lening voor het levensloopbestendig maken.

Aanbeveling:

- Integraliteit van de diverse instrumenten benoemen en met elkaar verbinden daar waar mogelijk.
- Proactief zorgdragen voor voldoende dekking om aanvragen voor deze regelingen te verwerken.
- Proactief zorgdragen voor promotie en bekendmaking van deze regelingen onder de inwoners.

4.2.2 Taakverdeling van functionarissen ten aanzien van stimuleringsmaatregelen.

De volgende functionarissen hebben een rol ten aanzien van stimuleringsregelingen.

Verantwoordelijkheid van de beleidsadviseurs c.q. de projectleiders.

Uit voorgaande inventarisatie van stimuleringsmaatregelen is naar voren gekomen dat een groot aantal daarvan gerelateerd is aan inhoudelijke vakgebieden van de beleidsmedewerkers van de gemeente. In de gehouden interviews is benoemd dat beleidsadviseurs het niet altijd als hun taak beschouwen om binnen hun vakgebied op de hoogte te blijven van alle actuele stimuleringsmaatregelen. Als mogelijke verklaringen hiervoor wordt gegeven dat dit enerzijds gelegen kan zijn in tijdgebrek, maar dat er soms ook simpelweg onvoldoende kennis en vaardigheden in huis is om bij subsidie instanties de vereiste stappen te zetten. In het algemeen zien beleidsmakers het doorgaans niet als hun eigen dagtaak te lobbyen voor subsidies bij externe partijen voor bijvoorbeeld projecten.

Projecten waar de gemeente zelf partij bij is krijgen daarbij meer aandacht dan projecten die door marktpartijen worden geïnitieerd (en waarbij de gemeente louter faciliterend is). Bij projecten waarin de gemeente geen partij is en ook niet faciliteert (bijvoorbeeld d.m.v. planologische medewerking) lijkt nagenoeg geen belang te worden erkend om subsidieregelingen te raadplegen, laat staan om te lobbyen voor gelden.

Verantwoordelijkheid van de leidinggevenden c.q. het directieteam.

De interviews geven tevens het beeld dat zowel in het functieprofiel voor de beleidsmedewerkers niet expliciet is opgenomen dat het monitoren, ontwikkelen en/of verwerven van stimuleringsmaatregelen tot hun functietaken behoort. Ook de leidinggevenden hebben vanuit hun praktijk, maar ook op basis van hun functieprofiel, niet de taakomschrijving om er bij hun medewerkers op toe te zien dat dergelijke (subsidie)regelingen maximaal worden benut. Terwijl je dit wel zou kunnen verwachten binnen een regisserende overheidsorganisatie. Het is moeilijk voor te stellen om te vragen van leidinggevenden om bij hogere overheden zelf te lobbyen naar subsidieregelingen, maar de commissie meent dat van hen uit wel een signaalfunctie richting de beleidsmedewerkers kan uitgaan en dat zij deze ook aansporen om de mogelijkheden optimaal te onderzoeken. Deze stelling baseert de commissie op het belang dat leidinggevenden hebben ten aanzien van de doelstellingen in hun sectorplannen, concernplan en de gemeentelijke begroting. Deze documenten vormen immers een verantwoording omtrent een zo efficiënt mogelijke aanwending en besteding van middelen richting de politiek. Wanneer regelingen onbekend of onbenut blijven dan worden inwoners en marktpartijen niet alleen te kort gedaan, maar dan zou de efficiency van de bedrijfsvoering als onderwerp ter discussie kunnen worden gesteld.

Verantwoordelijkheid van de concerncontroller.

Van de public controller wordt in de huidige dynamische maatschappij een veranderende rol gevraagd. Een rol waarbij de controller meedenkt met de manager en met een brede blik kijkt naar alle ontwikkelingen die gaande zijn. Bij externe partijen gaat het om verdiepen in de ontwikkelingen die daar spelen en dit terugvertalen naar de business. Intern gaat het om het gesprek aangaan met de lijnmanagers en de ondersteunende stafafdelingen. Vragen waar ze mee bezig zijn en kijken waar ze ondersteuning kunnen gebruiken. Control is zodoende meer dan finance en P&C alleen.

In de interviews is benoemd dat de organisatie bezig is met een ontwikkeltraject, waarbij ten aanzien van de functieprofielen de methodiek van HR21 wordt geïmplementeerd. Dit vormt naar het oordeel van de commissie een uitgelezen kans om de concerncontroller optimaal in positie te brengen.

Verantwoordelijkheid van de leden van het college van burgemeester en wethouders.

In de praktijk gaat er een sterke signaalfunctie uit van wethouders die door middel van hun netwerk bij met name de Provincie Limburg (maar ook de Ministeries) op de hoogte blijven van actuele stimuleringsmaatregelen bij hogere overheden. Vaak ontstaat er bij nieuwe regelingen een sterke lobby via de bestuurlijke lijn, en niet altijd wordt de beleidsambtenaar of diens leidinggevende (tijdig) daarbij betrokken. Soms ontstaat dit signaal of gebeurt deze lobby vanuit een raadslid dat op de een of andere manier goed is geïnformeerd. De commissie ziet dit als een logische praktijk die vanuit de natuurlijke rol door bestuurders op die manier wordt gebezigd.

Toch doet de commissie de aanbeveling om in een zo vroeg mogelijk stadium de ambtenaren er bij te betrekken die de formele implementatie of aanvraag van de beoogde regelingen zullen moeten afwikkelen.

4.2.3 Conclusies en Aanbevelingen ten aanzien van het Ruimtelijk Domein:

- De gemeente beschikt voor de specifieke beleidsterreinen reeds over een groot aantal stimuleringsregelingen. Er zijn geen externe regelingen aangetroffen die het huidige aanbod van de gemeente Gulpen-Wittem zouden versterken, met uitzondering van een aantal specifieke producten op het terrein van monumenten (subsidies) en op het terrein van duurzaamheid (leningen).
- Deze regelingen, vaak afgeleid van een landelijk VNG-model, zijn actueel en functioneel te noemen.
- De gemeente beschikt niet over een integraal overzicht van al deze regelingen en evenmin over een actueel overzicht van de verstrekte beschikkingen per regeling.
- Voor bepaalde overheidsdoelen zoals duurzaamheid, levensloopgeschikte woningvoorraad en erfgoedbehoud heeft de gemeente weliswaar een faciliterende rol (voorlichting en vergunning), maar geen geld vrijgemaakt voor subsidie-of lening verstrekkingen aan inwoners of andere partijen om deze doelstellingen te realiseren. Dit zou kunnen worden ingericht middels revolverend fonds.
- In de Strategische Visie kan een passage worden opgenomen omtrent het belang van stimuleringsregelingen.
- In het Concernplan en sectorplannen kan het belang van stimuleringsregelingen worden benoemd.
- Ten aanzien van de daadwerkelijke landschappelijke inpassing bij LKM-dossiers zou een actueel overzicht bijgehouden kunnen worden ter verantwoording van de geleverde bijdrage door initiatiefnemers.
- Ten aanzien van de vereiste sloop tegenprestatie (1:1) bij nieuwe woningbouwinitiatieven zou een actueel overzicht bijgehouden kunnen worden ter verantwoording van de geleverde bijdrage door betrokkenen.
- In de Legesverordening zijn voor de verlening van startersleningen en leegstandsvergunningen geen leges opgenomen. Gebruikelijk is om dit wel te doen, tenzij men vreest voor een afschrikkende werking door het heffen van leges voor dergelijke producten.
- In de Legesverordening is geen korting opgenomen voor bouwwerkzaamheden ten behoeve van het levensloopgeschikt of duurzaam (isolatie technisch en energetisch) maken van objecten. Het kan een afweging zijn om door te werken met een dergelijke korting te stimuleren dat inwoners en bedrijven eerder tot dergelijke werkzaamheden overgaan en dat deze voor een grotere groep betaalbaar worden.
- In de interne werkprocessen kan worden beschreven op welke wijze stimuleringsregelingen (zoals subsidieregelingen) zelf kunnen worden ontwikkeld of gesignaleerd en gelobbyd door de beleidsadviseurs. Maak dit tevens onderwerp van periodieke afdelingsvergaderingen.
- In het functieprofiel voor nieuwe functionarissen kunnen stimuleringsmaatregelen bij de taakomschrijving zodanig worden beschreven dat ook bij nieuw personeel daarop geselecteerd kan worden. Uit de gehouden interviews is naar voren gekomen dat beleidsadviseurs het niet altijd als hun taak beschouwen om alle actuele stimuleringsmaatregelen binnen hun vakgebied te overzien, daarvoor te lobbyen, deze te implementeren en/of deze uit te voeren. Aanbevolen wordt om dit aspect onderdeel te maken van hun taakomschrijving en bij periodieke beoordelingsgesprekken.

- Onderzocht kan worden in hoeverre een functionaris als vast aanspreekpunt voor deze zaken kan worden benoemd, zodat niet alleen de bestuurders maar ook de overige beleidsadviseurs bij die persoon terecht kunnen. Deze functionaris zal dit dan als kerntaak krijgen, net als bijvoorbeeld een specialist op het terrein van inkoop- en aanbestedingen, die ten dienste staat van de overige actoren binnen de organisatie. De functionaris kan bijvoorbeeld vaste contactmomenten hebben met accountmanagers bij de broninstanties waar nieuwe regelingen worden ontwikkeld, zoals de Provincie Limburg, het Rijk, bij de EU en in de (sub)regio's.
- Voor de operationele leidinggevendenden zou kunnen gelden dat van hen uit een signaalfunctie (op afdelingsniveau) dient uit te gaan ten aanzien van nieuwe stimuleringsregelingen én wanneer bepaalde regelingen in de praktijk niet optimaal lijken te werken. Rekening houdend met de span of control, die door sommige geïnterviewde personen erg ruim wordt ervaren, kunnen hier concrete (directie)afspraken over worden gemaakt. Deze stelling baseert de commissie op het belang dat leidinggevendenden (feitelijk zowel op strategisch als op operationeel niveau) hebben ten aanzien van de doelstellingen in hun sectorplannen, concernplan en de gemeentelijke begroting.
- De commissie is van mening dat de concerncontroller (op concernniveau) een belangrijke signaalfunctie heeft waar het gaat om de bijvoorbeeld de doelmatigheid en doeltreffendheid van gemeentelijke regelingen. Hieronder valt ook de volledigheid en actualiteit van (nieuwe en bestaande) regelingen en de toepassing daarvan op beschikkingenniveau (in het kader van rechtmatigheid en integriteit). Aanbevolen wordt dat de concerncontroller (samen met de IC) minimaal vanuit zijn rol bij de accountantscontrole voor de Jaarrekening, maar liever ook in samenspraak met de operationele leidinggevendenden, vanwege het aanwezige afbreukrisico toezicht houdt op de uitvoering van stimuleringsmaatregelen.
- De commissie ziet het als een begrijpelijke praktijk dat bestuurders vanuit hun netwerkrol bestaande regelingen promoten en nieuwe stimuleringsregelingen (en daarbij behorende gelden) signaleren. Aanbevolen wordt evenwel dat bestuurders in een zo vroeg mogelijk stadium ambtenaren daarbij betrekken, zodat de formele implementatie of aanvraag optimaal kan verlopen. Bestuurders moeten er daarbij er van op aan kunnen dat bij de betreffende medewerkers voldoende kennis en kunde aanwezig is, maar moeten dat vertrouwen vervolgens ook aan de organisatie geven. Bilateraal portefeuillehouderoverleg en raadsinformatiebrieven zijn hiervoor hulpmiddelen.
- De dialoog kan worden aangegaan met de Provincie Limburg, die de voornaamste bron is van stimuleringsmaatregelen voor gemeenten en burgers, met als doel om de administratieve last voor aanvragers bij subsidieverstrekingen te reduceren. Dit kan ook gelden voor andere externe partijen. In de interviews is bovendien genoemd dat provinciale subsidieverstrekkingen te weinig flexibel lijken te zijn waar het gaat om de stringente toets aan alle formele subsidievoorwaarden en het vasthouden aan harde termijnen. Dit kan immers resulteren in subsidieaanvragen die worden afgewezen of lager uitvallen. Er mag gepleit worden voor meer begrip en een meer proactieve opstelling vanuit de Provinciale subsidieverleners jegens de beleidsadviseur van de gemeente voor wie een projectsubsidie of opstellen van een nieuwe regeling voor burgers geen dagelijkse kost is. Een voorbeeldproject bij de Provincie Limburg dat op dit moment loopt is "Ruimte voor burgerinitiatieven in Nationaal Landschap Zuid-Limburg". De commissie heeft niet kunnen achterhalen in hoeverre inwoners van de gemeente Gulpen-Wittem hieraan reeds deelnemen.

provincie limburg

[Home](#) → [Actueel](#) → [Nieuws- en persberichten](#) → [2016](#) → [Maart 2016](#) → Ruimte voor burgerinitiatieven in Nationaal Landschap Zuid-Limburg

Ruimte voor burgerinitiatieven in Nationaal Landschap Zuid-Limburg

In de komende vijf jaar kunnen ondernemers en burgers in Zuid-Limburg rekenen op ondersteuning van projecten die op een vernieuwende manier bijdragen aan de sociaaleconomische ontwikkeling én aan de kwaliteit van het landschap. Maatschappelijke organisaties organiseerden daarvoor een zogenaamd LEADER-programma. Europa, de Provincie Limburg en de gemeenten in het gebied stellen geld beschikbaar voor initiatiefnemers die met goede plannen komen. Op 16 maart geeft gedeputeerde Patrick van der Broeck de aftrap met de installatie van een commissie die verantwoordelijk is voor de uitvoering van het programma en de beoordeling van ingediende projecten.

De LEADER-aanpak is als onderdeel van een groter Europees subsidieprogramma voor plattelandsontwikkeling een beproefd concept dat nu voor het eerst ook in Zuid-Limburg wordt ingezet. Kernbegrippen bij de aanpak zijn ondernemerschap, lokale initiatieven, **zelfsturing** en burgerparticipatie.

Het programma is gezamenlijk ontwikkeld door de Mergellandcorporatie, de stichting IKL, de Vereniging van Kleine Kernen in Limburg en Natuurrijk Limburg. Zij organiseerden in 2015 enkele bewonersavonden en hebben daarna een plan opgesteld waaraan alle subsidieaanvragen getoetst worden.

De commissie die het programma gaat uitvoeren (in LEADER-jargon de Plaatselijke Actiegroep of LAG) staat onder voorzitterschap van Hub Meijers (voormalig burgemeester van Onderbanken) en bestaat verder uit tien vertegenwoordigers van bewoners uit het gebied, de deelnemende gemeenten en de initiatiefnemers.

Het programma heeft een looptijd van vijf jaar en voorziet in een budget van ruim 2 miljoen Euro voor ondersteuning van initiatieven. De helft daarvan is Europees geld en van de 18 gemeenten in het gebied wordt een gezamenlijke bijdrage verwacht van 820.000 Euro. De Provincie neemt de organisatiekosten volledig voor haar rekening. De initiatiefnemers moeten zelf zorgen voor 45% private financiering van hun project in de vorm van geld, arbeid of vrijwilligersuren.

- Een van de drie pijlers uit de Strategische Visie Gulpen-Witttem 2009 – 2020 is duurzame versterking van de leefbaarheid in onze kernen, met als centraal doel het bewerkstelligen van een zelfredzame samenleving op kernniveau. De gemeenteraad heeft eind 2011 besloten om dit doel te realiseren door middel van introductie en implementatie van de methode zelfsturing. Zelfsturing vanuit de gemeenschap, vanuit de burger. Voorwaarde daarvoor is dat de gemeente ruimte geeft aan gemeenschappen (kernen) en kleinere sociale verbanden zoals bijv. verenigingen, gezinnen en individuen om zelf verantwoordelijkheid te nemen voor de kwaliteit van hun eigen leven en leefomgeving. In een zelfsturende samenleving worden verantwoordelijkheden overgedragen aan burgers. De overdracht kan zich uitstrekken tot alle terreinen die de samenleving raken, zoals bijvoorbeeld zaken op ruimtelijk/fysiek terrein, economisch terrein en sociaal domein.

Dit strategische doel van gemeente Gulpen-Wittem sluit aan bij bovenvermelde subsidieregeling van Provincie Limburg.

4.3 Sociaal domein.

Het sociaal domein bevat alle regelingen en maatregelen in het kader van gemeentelijke accommodaties, verenigingen, cultuur, sport, onderwijs en kunst. Subsidierelaties tussen de gemeente en (semi-) professionele instellingen worden in dit verband buiten beschouwing gelaten, omdat een analyse van dergelijke verbonden partijen, ketenpartners en gemeenschappelijke regelingen vanwege de omvang en complexiteit een separaat onderzoek zal vergen.

4.3.1 Huidige Subsidiebeleid sedert 2009.

In 2009 heeft de gemeente Gulpen-Wittem haar subsidieregeling herzien. De nadruk is meer komen te liggen op jeugd, sport en specifieke culturele activiteiten. Nadruk op de jeugd, omdat deze de basis is voor het toekomstig verenigingsleven. Nadruk op promotie van specifieke activiteiten, om een actief verenigingsleven te bevorderen. Daarnaast worden fusies tussen verenigingen meer gestimuleerd. De gemeente hanteert een aantal algemene uitgangspunten: subsidies worden in beginsel voor een periode van 4 jaar toegekend, voor kleine bedragen is er geen verantwoordingsplicht (reductie administratieve last). Activiteiten worden voor maximaal 50% gesubsidieerd (vergroten zelfwerkzaamheid). Organisaties ontvangen voor jeugdleden of jeugdige deelnemers een stimuleringssubsidie (per lid).

Er zijn subsidies voor:

- Amateuristische kunstbeoefening: muziekverenigingen, zang-, dans/ballet- en toneelgezelschappen.
- Volkscultuur: schutterij, carnavalsverenigingen, oranje-, sinterklaascomité en gespecificeerde overige gezelschappen.
- Jeugd- en jongerenwerk en kindervakantiewerk.
- Ouderenwerk: ouderenorganisaties (onder beperkende voorwaarden).
- Heemkunde: heemkundeverenigingen.
- Sport: alle sporten, behalve cafésporten.

Overige subsidies voor verenigingen en gezelschappen zijn mogelijk op aanvraag en na besluit van de gemeenteraad.

- Er is economische ondersteuning voor organisaties waarvan de gemeente vindt dat deze in hun activiteiten worden ondersteund, zoals startercentrum, evenementenpromotie, kerkbesturen.
- Voor natuurbescherming komt alleen instituut voor natuurbescherming in aanmerking voor subsidie.
- In de zorg komt een aantal specifiek genoemde organisaties in aanmerking voor subsidie.
- Op gebied van educatie en kunst- en cultuur worden organisaties en initiatieven gesubsidieerd.
- Evenementen uit drie categorieën kunnen in aanmerking komen voor subsidie: beeldbepalende evenementen, evenementen ten dienste van de millenniumdoelen en evenementen in kader van cultuurparticipatiefonds. De evenementen worden beoordeeld op basis van 6 criteria: versterking identiteit/imago, economische spin-off, lokaal draagvlak/impuls, promotiewaarde, betrokkenheid bedrijfsleven/fondsen en kwaliteit.

- Activiteiten kunnen gesubsidieerd vanuit het activiteitenfonds voor zover deze niet in aanmerking komen voor andere subsidies.
- Voor jubilea en kampioenschappen ontvangen organisaties subsidies.
- Met ingang van 2012 is de accommodatie-subsidie van 2009 vervallen en is het accommodatiebeleid van 2010 geïntegreerd in de subsidieverordening; onder meer de OZB-subsidie en verdeling van GSM/UMTS-gelden is hierin geregeld.
- Samenwerkende en fuserende organisaties komen in aanmerking voor een bijdrage in de kosten van de fusie én een overgangsregeling met betrekking tot de reguliere subsidiebedragen.
- In 2012 is toegevoegd de subsidieverstrekking voor het onderhoud van speelplekken en het onderhoud/bewegwijzering van mountainbike-routes.

De huidige subsidieregeling bestaat uit 2 delen:

Ten eerste de “Algemene Subsidieverordening Welzijn” waarin het proces rondom het verkrijgen van subsidies beschreven: voorwaarden, wijze van aanvraag, informatieverplichting, prestatie-verplichting, termijnen en wijze van bezwaar maken.

Ten tweede de “Subsidieverordening Welzijn 2009” (herzien in september 2012) met de grondslagen voor de berekening van de subsidies, met name welke organisaties en activiteiten in aanmerking komen voor subsidie.

De aanvraagformulieren voor de verschillende subsidieregelingen zijn via de website van de gemeente te downloaden of digitaal te regelen via het Digitaal Loket. Via de gemeente-site blijkt dat aanvullend de volgende activiteiten of organisaties in aanmerking komen voor subsidies:

- Lokale omroep subsidie verkrijgen.
- Scholen voor het organiseren van schoolzwemmen.
- Organisaties voor het bevorderen van toerisme.

4.3.2 Herijking van het Subsidiebeleid in 2017.

In augustus 2017 is vanuit de beleidsafdeling bij het college een voorstel ingediend om het subsidiebeleid te herijken. Niet alleen het beleid, maar ook het subsidie-proces wordt daarin opnieuw ingericht, waarbij de volgende knelpunten binnen de huidige werkwijze worden benoemd:

- Criteria voor subsidieverstrekking zijn onduidelijk waardoor willekeur kan ontstaan.
- Er is te weinig overeenstemming tussen gemeentelijk beleid/speerpunten en subsidies.
- De maatschappelijke meerwaarde van de subsidieontvangers is vaak onduidelijk.
- Er zijn te veel subsidiepotjes, waardoor inzicht in totale subsidieverstrekking ontbreekt.
- Kennis over het subsidieproces ontbreekt binnen de organisatie.
- Het proces is handmatig en nauwelijks beschreven.
- Er is een veelheid aan incidentele aanvragen (60 tot 70 per jaar).
- Goede vastlegging en contracten voor semiprofessionele organisaties ontbreekt.

Het inrichten van het nieuwe proces wordt in samenwerking met de concerncontroller opgezet.

De bewaking van het proces kan plaatsvinden met behulp van de “Key2Subsidies” software.

In de nieuwe opzet is er sprake van een viertal subsidie-gebieden:

Basissubsidies:	jaarlijkse subsidie voor verenigingen/stichtingen.
Budgetsubsidies:	subsidies voor semiprofessionele organisaties, denk aan bibliotheken.
Samen Doen:	subsidies voor activiteiten uiteindelijk gericht op zelfredzaamheid.
Incidentele subsidies:	jubilea, PR activiteiten et cetera.

De commissie is niet in de gelegenheid geweest om het nieuwe (concept-)subsidiebeleid in te zien, omdat dit nog geen formele status had. De commissie kijkt met belangstelling uit naar de vaststelling van dit nieuwe beleid, maar heeft dit om deze reden niet meegenomen in voorliggend rapport.

Het goed beoordelen van subsidieaanvragen vraagt een intensief contact met de betrokken partijen, niet alleen beoordeling van het formulier. Subsidies kunnen vaak ook effectiever worden ingezet wanneer burgers/partijen bij elkaar worden gebracht. Dit vraagt om een naar buiten gerichte instelling van de betrokken ambtenaren (dit wordt in de interviews een meer “verbindende” c.q. “makelaarsrol” genoemd). De mogelijkheid van een adviescommissie van burgers wordt overwogen. Deze commissie zou kunnen bestaan uit mensen die (al dan niet) actief zijn in het verenigingsleven en advies uitbrengen over allerlei diverse subsidieaanvragen. Zo wordt de kennis van deze mensen benut, worden partijen bij elkaar gebracht en ligt er een gedragen advies voor de wethouder. Het risico van deze werkwijze kan belangenverstrengeling zijn, wanneer leden van dit burgerpanel hun eigen vereniging promoten.

Derhalve zou er intern en extern meer duidelijkheid over het subsidieproces moeten zijn en een betere samenwerking met externe partijen. Van de Provincie zou daarin een actievere rol kunnen worden verlangd dan zij tot heden bezigen.

Aan de kant van de subsidies die worden aangeboden door andere partijen (provincie, waterschap etc) is het proces teveel ad-hoc. Vooral op het gebied van kunst en cultuur zijn er subsidies beschikbaar, waar de gemeente onvoldoende aandacht voor heeft. Een subsidie adviseur zou op dit gebied (eventueel in samenwerking met andere gemeenten) de juiste bronnen kunnen aanspreken en overzicht kunnen houden, wederom in samenwerking met externe partijen (subsidie ontvangers). Er is een veelheid aan partijen die subsidies aanbieden. De Provincie, Waterschappen, de landelijke overheid, Europa (veelal via de provincie). Om optimaal gebruik te kunnen maken van de beschikbare subsidies is niet alleen kennis nodig van de subsidieregelingen, maar ook een netwerk binnen de betrokken partijen en het volgen van de politieke ontwikkelingen bij de partijen. De laatste jaren zijn een aantal ontwikkelingen waarneembaar:

- Subsidies zijn steeds meer onderworpen aan protocollen. De co-financieringseisen waar de partijen aan moeten voldoen worden strikter: de aanvraag wordt omvangrijker en gedetailleerder, het geld is meer geoormerkt en er is striktere monitoring op de output-indicatoren. Dit vraagt veel van de gemeentelijke ambtenaren.
- Met name de provincie kijkt meer naar draagvlak: de gemeenteraad moet aantoonbaar instemmen met het doel waarvoor subsidie wordt gevraagd (o.a. via gemeentelijke inbreng).
- De provincie wil een integraal plan voor (bijvoorbeeld) gebiedsontwikkeling zien: subsidies voor ontwikkeling van een enkel object worden niet altijd meer zomaar verstrekt. Het gaat om het vinden van de juiste combinaties van mogelijkheden en functies (samenhang).

Projecten worden binnen de gemeente in multidisciplinaire teams uitgevoerd. Zoveel als mogelijk worden de projecten intern begeleid. De ambtenaren zijn hiervoor ook toegerust.

4.3.3 Conclusies en aanbevelingen ten aanzien van het Sociaal Domein:

- De commissie stelt vast dat de subsidieregelingen voor de burger voldoende inzichtelijk en benaderbaar zijn via de website van de gemeente. Het subsidiebeleid is toekomstgericht en gericht op het bevorderen van specifieke activiteiten. Jeugdleden of jeugdactiviteiten komen in aanmerking voor extra subsidie. Additionele subsidie is beschikbaar voor specifieke activiteiten. Dit betekent ook minder subsidie voor volwassenen, hoewel voor ouderen een uitzondering wordt gemaakt. De beleidskeuzes worden consequent doorgevoerd op de verschillende subsidieterreinen.
- Het aantal verschillende subsidies heeft de neiging toe te nemen in het verloop van de tijd en wordt daarmee minder overzichtelijk. Bij de beoogde subsidieherziening verdient het aanbeveling het totaal aantal subsidies kritisch te heroverwegen en op een overzichtelijkere wijze te categoriseren.
- Subsidies aan verenigingen voor activiteiten (sport, cultuur etc) zijn in feite “schenkingen”, zolang de prestaties behorende bij de met de subsidie beoogde beleidsdoelen niet worden gemeten of SMART ver(ant)woord in de gemeentelijke P&C rapportages zoals de Jaarrekening. Sommige subsidies hebben enkel de instandhouding van een vereniging als doel, zonder dat daarmee aantoonbare maatschappelijke belangen mee worden gediend. Maar andere subsidies beogen wel degelijk een specifiek maatschappelijk doel dat door de vereniging in kwestie dient te worden bereikt (zoals bijvoorbeeld bevordering van jeugdsport of voorkomen sociaal isolement van ouderen).
- In de documenten van de P&C cyclus (begroting, jaarrekening, kader-/voorjaarsnota, tussentijdse rapportages) zo SMART mogelijk geformuleerde prestatie-indicatoren opnemen, waarmee het daadwerkelijke effect van de aan de verenigingsactiviteit verleende subsidie wordt gemeten. De verenigingen schriftelijke verantwoording laten afleggen op welke wijze zij de subsidie hebben benut in relatie tot de daaraan gestelde beleidsdoelen. Het klinkt wellicht controversieel, maar ook bij zogenaamde instandhoudingssubsidies kan door de vereniging een onderbouwing worden gegeven voor de besteding van gelden.
- Onderzoeken in hoeverre de gemeentelijke doelstellingen op het gebied van duurzaamheid, klimaatadaptatie en social return vertaald kunnen worden naar concrete subsidievoorwaarden voor verenigingen. Op die manier dragen ook verenigingen, los van hun maatschappelijke waarde, extra bij aan de gezamenlijke doelen. De commissie merkt hierbij op dat de met de subsidie beoogde activiteiten wel ten allen tijde geschikt moeten zijn om door de verenigingen te kunnen laten uitvoeren. Hierbij moet het gegeven worden betrokken dat verenigingen steeds moeizamer vrijwilligers bereid kunnen vinden voor organisatie-, bestuurs- en hand- en spandiensten.
- Met enige regelmaat wensen verenigingen allerlei subsidies te krijgen ter ondersteuning van eenmalige activiteiten, zoals evenementen. Doorgaans worden dergelijke financiële bijdragen ad hoc verleend, mits er voldoende financiële dekking voorhanden is, op voordracht van een beleidsmedewerker richting het college. Een alternatieve methode om dergelijke incidentele subsidies te beoordelen zou kunnen zijn om een onafhankelijk burgerpanel in te richten. Daarin zitten dan bij voorkeur géén vertegenwoordigers van verenigingen, maar wel sleutelfiguren uit de dorpen. Dit burgerpanel maakt periodiek een selectie uit alle aanvragen en beslist aan welke daarvan een subsidie wordt toegekend. Aan deze methode kleef het risico dat leden van het burgerpanel ontvankelijk kunnen zijn voor beïnvloeding door de aanvragers in kwestie.

Daarom is het goed om een ambtelijke secretaris op de uitvoering te laten toezien, en om het maximale subsidieplafond te begrenzen tot een aanvaardbaar jaarlijks totaalbedrag (bijvoorbeeld 10.000 euro). Voordeel van deze methode is dat er een grotere democratische legitimatie is en dat niet wordt besloten op basis van “wie het eerst komt die het eerst maalt”.

- Een belangrijk aandachtspunt binnen de gemeente is het volgende: De gemeente lijkt voor het verkrijgen van subsidies erg afhankelijk van de kennis, netwerk en inbreng van één persoon binnen het college. Op dit punt kan kwetsbaarheid ontstaan, bijvoorbeeld ten aanzien van de kwaliteit of continuïteit van bepaalde projecten. Hoewel borging van dergelijke kennis en netwerkmogelijkheden binnen de gemeente altijd lastig is, verdient het aanbeveling om toch meerdere personen (zowel ambtelijk als bestuurlijk) hierbij actief te betrekken. Een dergelijke aanbeveling ten uitvoer brengen werkt alleen wanneer deze insteek wordt gedragen door zowel het college van burgemeester en wethouder als door de ambtelijke leiding en de (subsidie)projectleiders.

5. Nawoord

De rekenkamercommissie Zuid-Limburg heeft zich met plezier vastgebeten in dit onderzoeksonderwerp en bedankt alle functionarissen voor het aanreiken van de stukken en het verschaffen van een toelichting. In het bijzonder bedanken wij de griffie voor haar flexibele opstelling hierin, en uiten wij onze waardering voor de transparantie en tijd die personen hebben vrijgemaakt voor het geven van de interviews. Wij hebben de samenwerking met alle geledingen als zeer prettig ervaren en zien uit naar de eventuele behandeling van deze rapportage binnen de gemeenteraad.

Bijlagen

Bijlage 1

<u>Naam Regeling</u>	<u>Doelgroep</u>	<u>Doelstelling</u>	<u>Looptijd</u>	<u>Subsidieplafond</u>
<i>ECONOMIE EN RUIJTE</i>				
<i>Nadere subsidieregels Proof of Principle fonds</i>	MKB ondernemers	Het Proof of Principle-fonds, als onderdeel van het Limburg Business Development Fonds (LBDF), is gericht op het structureel versterken van het concurrentievermogen van de Limburgse industrie en stuwende dienstverlening, in het bijzonder van het MKB. De regeling biedt financiële ondersteuning voor het laten doen van technologische haalbaarheidsonderzoeken naar innovatieve ideeën die kunnen leiden tot nieuwe bedrijvigheid.	Tot: geen einde De regeling wordt uitgevoerd door LIOF https://www.liof-lbdf.nl	Het subsidiebedrag is 35% van het totaal aan subsidiabele kosten. Met een minimum subsidiebedrag van € 15.000 en een maximum van € 50.000.
<i>Subsidieregeling MKB innovatiestimulering topsectoren Zuid-Nederland 2015</i>	MKB ondernemers	<p>Vanaf 10 mei 2016 kunnen Limburgse MKB'ers weer gebruik maken van de subsidieregeling MIT Zuid, wat staat voor MKB-innovatiestimulering Topsectoren Zuid-Nederland. De subsidie is voor het stimuleren van innovatie in het MKB door middel van innovatie advies ter voorbereiding van de ontwikkeling van nieuwe producten (kennisvouchers), haalbaarheidsonderzoeken in het kader van de ontwikkeling van innovatieve producten en Research & Development samenwerkingsprojecten om gezamenlijke nieuwe producten te realiseren.</p> <p>De uitvoering van de MIT-regeling gebeurt, net als in 2015, door Stimulus Programmamanagement (www.stimulus.nl). LIOF helpt ondernemers (en in voorkomende gevallen hun subsidie-adviseurs) bij het aanscherpen van hun business case en de aansluiting met de regeling. In 2016 wordt, als onderdeel van het beoordelingsproces, door Stimulus Programmamanagement advies ingewonnen bij de ROM's over de ingediende aanvragen voor innovatie-advies en haalbaarheidsonderzoek</p>	Tot: geen einde	<p>De regeling is bestemd voor:</p> <p>Innovatie Adviesprojecten (50% subsidie, max. € 10.000,-) Haalbaarheidsprojecten (40% subsidie, max. € 50.000,-) R&D samenwerkingsprojecten (35% subsidie max € 200.000,-/€ 350.000,- afhankelijk van de omvang van het project)</p> <p>De omvang van de regeling voor heel</p>

				Zuid-Nederland bedraagt voor 2016 ruim € 10,5 miljoen.
CULTUUR EN SPORT				
Nadere subsidieregels archeologie	Rechtspersonen	<p>Stimuleren van projecten/activiteiten passend binnen onderstaande vensters die bijdragen aan de uitvoering van het beleid zoals beschreven in 'Archeologie in de etalage!', tijdlijn 2016-2019, richtinggevend kader archeologie met actielijnen voor de periode 2016-2019.</p> <p>Venster 1: Archeologie in beeld en binnen bereik. Archeologische verhalen, vondsten en kennis te bundelen en op aantrekkelijke wijze te ontsluiten voor een breed publiek.</p> <p>Venster 2: Archeologie in verbinding. Binnen het fysieke domein de zichtbaarheid/aanwezigheid van recente archeologische vondsten in de Limburgse samenleving vergroten.</p>	Tot: 1 januari 2020 Uiterlijk indienen: 2 december 2019	
Nadere subsidieregels Bibliotheek en Maatschappij	Limburgse bibliotheken conform de Wsob Limburgse gemeenten	Bibliotheekvernieuwing door middel van inzet op het voorkomen en verminderen van laaggeletterdheid onder andere door het stimuleren van (activiteiten in het kader van) leesbevordering, waardoor ook wordt bijgedragen aan het vergroten van de maatschappelijke participatie van specifieke doelgroepen in de samenleving.	Tot: 31 december 2018 Uiterlijk indienen: 14 september 2018	
Nadere subsidieregels Cultuur 2015-2019	Specifieke culturele organisaties	<p>Stimuleren van projecten/activiteiten passend binnen onderstaande speerpunten die bijdragen aan de uitvoering van het beleid zoals beschreven in het Beleidskader Cultuur 2015-2019: Accentennotitie Cultuur 'Bloeiend Limburg' en het Uitvoeringsprogramma Cultuur juli 2015-2017 'Limburg Culturele Werkplaats':</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Euregionale culturele samenwerking; 2. Creatieve industrie; 3. Festivals en evenementen, bestaande uit: <ul style="list-style-type: none"> - Culturele festivals en evenementen; - bovenregionale carnavalsgerichte festivals en evenementen. 4. Regionale (jeugd)orkesten gericht op talentontwikkeling. 5. Projectsubsidie Euregionale culturele samenwerking (bijlage 1): natuurlijke personen en rechtspersonen; 	Tot: tot en met 31 december 2019 Uiterlijk indienen: 30 september 2019	

		<p>6. Projectsubsidie Creatieve industrie (bijlage 2): natuurlijke personen en rechtspersonen;</p> <p>7. Projectsubsidie Culturele festivals en evenementen (bijlage 3A): privaatrechtelijke rechtspersonen;</p> <p>8. Projectsubsidie Bovenregionale carnavalsgerichte festivals en evenementen (bijlage 3B): rechtspersonen die de volgende carnavalsgerichte festivals en evenementen organiseren:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Boetegewone Boetezitting Venlo; - Sjtasiefestatie Roermon; - Groeëte Gulpener Vasteloavesfinale; - Tiener Vasteloavesleedjes Konkoeer (TVK); - Kinjer Vasteloavend Leedjesfestival (KVL). <p>Bijlage 4 (Projectsubsidie Regionale (jeugd) orkesten gericht op talentontwikkeling): rechtspersonen die hiervoor in aanmerkingen komen, zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Limburgs Fanfare Orkest; - Limburgse Bond voor Muziekgezelschappen; - Brassband Limburg. 		
Nadere subsidieregels Cultuurplan en Subinfrastructuur 2017-2020	Privaatrechtelijke rechtspersonen met volledige rechtsbevoegdheid (instellingen). Uitgezonderd zijn onderwijsinstellingen en eigenaren/beheerders van podia, behoudens BIS-instellingen.	<p>Het behouden en versterken van een solide, krachtige en onderling verbonden provinciale culturele basisinfrastructuur.</p> <p>PM</p>	Tot: 1 maart 2018	Uiterlijk indienen: 1 februari 2018
Nadere subsidieregels Erfgoedinnovatie 2017-2019	Diverse partijen	<p>Doel van deze erfgoed innovatieregeling is om innovatie mogelijk te maken waardoor, met gebruikmaking van immaterieel erfgoed, de zichtbaarheid van ons erfgoed, wordt vergroot en een breder publiek wordt bereikt.</p> <p>De regeling biedt (erfgoed)organisaties en zzp'ers de mogelijkheid te werken aan innovatieve vormen van samenwerking en innovatieve werkwijzen. Ook is er ruimte voor projecten/initiatieven met een</p>	Tot: 1 januari 2020	Uiterlijk indienen: 30 september 2019

		<p>experimenteel karakter, waarbij in redelijkheid niet vooraf kan worden vastgesteld of continuering haalbaar is. Deze projecten kunnen worden aangemerkt als pilotprojecten.</p> <p>Met uitzondering van het bepaalde onder 2. kunnen alleen rechtspersonen voor een subsidie in aanmerking komen. Een zelfstandige zonder personeel (zzp'er) kan als natuurlijke persoon voor een subsidie in aanmerking komen, mits hij/zij middels een actueel overzicht van relevante verrichte werkzaamheden kan aantonen dat hij/zij op professionele wijze werkzaam is in of met de erfgoedsector in de afgelopen 3 jaren. Schutterijen en organisaties verwant aan het schutterswezen kunnen binnen deze regeling niet voor subsidie in aanmerking komen. Zij kunnen gebruik maken van de "Nadere subsidieregels Schutterijen 2017 – 2019".</p>		
Nadere subsidieregels Schutterijen 2017-2019	Schutterijen en organisaties verwant aan het schutterswezen (alleen rechtspersonen)	<p>Doel van deze Schutterijregeling is om vernieuwing bij schutterijen en organisaties verwant aan het schutterswezen mogelijk te maken.</p> <p>Schutterijen en organisaties verwant aan het schutterswezen worden gestimuleerd om te komen met projecten/activiteiten die een bijdrage leveren aan het vergroten van de participatie van onder andere jongeren bij het schutterswezen en het bereiken van meer en een breder publiek.</p>	Tot: 1 januari 2020	Uiterlijk indienen: 30 september 2019
Nadere subsidieregels Sport 2016-2019	Diverse platforms en gemeenten	<p>Stimuleren van projecten/activiteiten passend binnen één of meerdere van onderstaande speerpunten die bijdragen aan de uitvoering van het beleid zoals beschreven in het beleidskader Sport 2015-2019: Accentennotitie Sport "Limburg beweegt!" en het Uitvoeringsprogramma Sport oktober 2015-2017 "Sportend Limburg bereikt meer":</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sporttakken algemeen; 2. Breedtesport; 3. Talentontwikkeling; 4. Sportevenementen; en/of 5. Sportaccommodaties. <p>De volgende aanvragers kunnen binnen deze regeling voor subsidie in aanmerking komen:</p> <p>platforms van de speerpunt- en kernsporten;</p>	Tot: 1 januari 2020	

		platforms of sportbonden van de kanssporten; Limburgse gemeenten; rechtspersonen die in de werkplannen van de platforms of sportbonden opgenomen staan.		
Nadere subsidieregels Tenderregeling Restauratie Monumenten	Egenaren van (groene) rijks- of gemeentelijke monumenten.	De regeling is gericht op het behoud van monumenten en groene monumenten daar waar deze moeten worden gerestaureerd in combinatie met het bevorderen van overige provinciale beleidsdoelen. Gebouwen voor de openbare eredienst of woningen komen niet voor subsidie in aanmerking.	Tot: 1 juni 2019 1 ^e tranche is voorbij. 2 ^e tranche loopt nu.	
Stimuleringsregeling Bovenlokale Evenementen 2017	Verenigingen en stichtingen waarvan het bestuur onbezoldigd is en waarbij uit de statuten blijkt dat zij actief zijn op het gebied van (volks)cultuur en/of sport.	Doel van de Stimuleringsregeling Bovenlokale Evenementen 2017 is om evenementen met een bovenlokale uitstraling op het gebied van (volk)cultuur en/of sport, die mede door vrijwilligers worden georganiseerd en uitgevoerd, te stimuleren waardoor de sociale verbindingen in leefgemeenschappen worden versterkt.	Tot: 1 januari 2018	
MILIEU EN ENERGIE				
Nadere subsidieregels duurzame maatschappelijke organisaties 2016-2017	Schoolbesturen, verenigingen, stichtingen en gemeenten die het beheer voeren over een accommodatie of gemeenschapshuis. Tevens kunnen energiecoöperaties in aanmerking komen indien zij een overeenkomst hebben gesloten met een van bovengenoemde doelgroep.	De subsidieregeling biedt een financiële tegemoetkoming in de investeringskosten van diverse energiebesparende en/of energieopwekkende maatregelen, waardoor de terugverdientijd kleiner wordt en daarmee de investering aantrekkelijker. De maatregelen die worden gestimuleerd zijn opgenomen in de artikelen 8 en 9 van de subsidieregeling. Het verwijderen en afvoeren van asbest is ook als maatregel opgenomen in de subsidieregeling, mits het als voorbereidende maatregel noodzakelijk is om één of meerdere gerealiseerd wordt door een SC-530 gecertificeerd asbestsaneringsbedrijf. Het subsidiebedrag bedraagt 25% van de werkelijke investeringskosten conform de opdrachtverstrekking, met een maximum subsidiebedrag van €25.000,00 per accommodatie of gemeenschapshuis.	Tot: 1 november 2017	

<p>Verordening Stimuleringsregeling Duurzaam Thuis</p>	<p>Eigenaar-bewoners en huurders van een bestaande woning op het grondgebied van de Nederlandse provincie Limburg.</p>	<p>Stimuleren van eigenaar-bewoners en huurders om maatregelen te treffen aan of in hun woning waarmee een bijdrage wordt geleverd aan één of meerdere beleidsdoelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> * een besparing van het energiegebruik; * het verhogen van duurzame energiebronnen; * het vergroten van de levensloopbestendigheid; * het realiseren van asbestsanering voor zover het als voorbereidende maatregel noodzakelijk is voor het realiseren van één of meerdere doelen zoals hierboven beschreven. 	<p>Van: 16 januari 2017 Tot: geen einddatum</p>	
<p>Subsidieregeling Kwaliteitsimpuls Natuur en Landschap (SKNL)</p>	<p>Grondeigenaren en erfpachters van landbouwgronden binnen de voor SKNL-subsidies aangewezen gebieden.</p>	<p>De SKNL richt zich op de ontwikkeling en realisatie van natuur, agrarische natuur en groene landschapselementen. Het gaat hierbij om permanente functieverandering van landbouwgrond naar natuur, inrichting van (agrarische) natuurterreinen en groene landschapselementen, en kwaliteitsimpulsen in bestaande natuurterreinen. Door middel van deze subsidieregeling stimuleert de provincie grondeigenaren te participeren in natuurontwikkeling binnen de daarvoor aangewezen gebieden en zodoende een bijdrage te leveren aan realisatie van de provinciale doelen ten aanzien van natuur en landschap.</p>	<p>Tot: 31 oktober 2017</p>	
<p>Nadere subsidieregels Verkeerseducatie 2017-2020</p>	<p>Gemeenten of een samenwerkingsverband van gemeenten (mits de laatstgenoemde rechtspersoonlijkheid heeft).</p>	<p>Het bevorderen van praktische verkeerseducatie zoals omschreven in de richtlijnen voor Permanente Verkeerseducatie (PVE). De regeling richt zich daartoe op het vormen van lokale netwerken van scholen en gemeenten waarin verkeerseducatie en daaraan gerelateerde zaken afgestemd worden. De samenwerkingsafspraken en de financiële ondersteuning worden middels convenanten gestructureerd.</p>	<p>Tot: 1 juli 2020</p>	
<p>Experimenteerregeling Sociale Agenda Limburg</p>	<p>Rechtspersonen (privaatrechtelijk en publiekrechtelijk) die behoren tot de doelgroep georganiseerde burgers, gemeenten, maatschappelijke organisaties, ondernemers en kennisinstellingen of</p>	<p>De doelstelling van deze regeling is dat de inwoners van Limburg, met name in een kwetsbare positie, duurzaam langer en gezond leven en meedoen in de samenleving. Het begrip positieve gezondheid is hierbij het uitgangspunt. De regeling is bedoeld voor het ondersteunen van functioneel en in tijd samenhangende en begrensde activiteiten die gericht zijn op deze doelstelling.</p>	<p>Tot: 1 januari 2020.</p>	

	een combinatie van deze organisaties.			
<i>Nadere subsidieregels Maatschappelijke Organisaties 2017-2020</i>	Erkende Maatschappelijke Organisaties in Limburg	Het doel van het provinciaal beleid ten aanzien van de erkende Maatschappelijke Organisaties en daarmee ook van deze regeling, is deze organisaties beter in positie te brengen om aansluiting te vinden bij de provinciale thema's. Binnen een brede samenwerking fungeren de Maatschappelijke Organisaties als een belangrijke schakel om Limburgers vitaler en gezonder te maken en de participatiegraad te verhogen.	Tot: 1 januari 2021	
<i>Nadere subsidieregels Passend wonen in de buurt</i>	Voor subsidie kunnen in aanmerking komen: rechtspersonen (privaatrechtelijk of publiekrechtelijk), zijnde georganiseerde burgers, gemeenten, maatschappelijke organisaties, ondernemers of kennisinstellingen of een combinatie van voorgenoemde organisaties.	De doelstelling van deze regeling is om een vliegwieleffect te creëren dat tevens een versnelling teweeg brengt in de ontwikkeling van passend wonen voor Limburgers in de meest kwetsbare posities. In 2017 en 2018 worden initiatieven ondersteund die werk willen maken van passend wonen in de buurt voor Limburgers die onvoldoende regie hebben over hun eigen leven om geheel zelfstandig te kunnen wonen in een reguliere woning. Daarbij kan worden gedacht aan: verwarde personen die niet geïndiceerd zijn voor beschermd wonen; jongeren met meervoudige problemen die vanwege hun leeftijd niet meer binnen de jeugdzorg vallen; mensen met een verstandelijke beperking; alleenstaande ouders met kinderen in de crisisopvang; kwetsbare ouderen die voorheen een indicatie zouden krijgen voor verblijf in een zorgcentrum. De te ondersteunen initiatieven dienen een duidelijke meerwaarde te hebben voor de wijk waarin zij een functie gaan vervullen in het versterken van participatie en ontmoeting voor buurtbewoners, inclusief buurtbewoners uit de genoemde kwetsbare doelgroepen.	Tot 1 januari 2019	
<u>RIJKSREGELINGEN</u>				
<i>Tijdelijke regeling stimulering huisvesting vergunninghouders</i>	Denk hierbij aan woningcorporaties, gemeenten en andere verhuurders.	Met de Tijdelijke regeling stimulering huisvesting vergunninghouders kunnen verhuurders subsidie aanvragen voor de realisatie van woonvoorzieningen voor asielzoekers met een verblijfsvergunning - zogenaamde vergunninghouders	Tot 1 januari 2021	

<u>EUROPESE SUBSIDIES</u>				
<i>Subsidieverordening Plattelandsontwikkel ingsprogramma 3 (POP3) 2014-2020</i>		<p>Zoekt u een subsidie of regeling voor financiering? In deze subsidiewijzer vindt u alle subsidies en regelingen die open staan voor het indienen van een aanvraag. RVO.nl voert deze subsidies en financieringsregelingen uit in opdracht van diverse ministeries en de Europese Unie.</p> <p>http://www.rvo.nl/subsidies-regelingen</p> <p>In samenwerking met de provincies en het Ministerie van Economische Zaken is het programma POP3 opgesteld. Het programma richt zich op vijf items:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Versterken van innovatie, 2. verduurzaming en concurrentiekracht; 3. Jonge landbouwers; 4. Natuur en landschap; 5. Verbetering van waterkwaliteit; 		
<i>Overige regelingen op het terrein van onder andere: Energie en duurzaamheid Ontwikkeling (R&D) producten en technologieën Landbouwinnovaties en jonge agrariërs en visserij Infrastructuur development en aquacultuur</i>	Diversen, voornamelijk mkb, ondernemers en onderzoekers.	Diversen		

Bijlage 2 De rekenkamercommissie

De rekenkamercommissie bestaat uit:

drs. R.J.H. (René) van den Akker RA, lid

drs. S.H. (Bas) Braakhuis RC, voorzitter

mr. M.H.J. (Thijs) Klaassen, lid

M.G.A. (Maurice) Cobben, secretaris

Alle leden maken op persoonlijke titel deel uit van de rekenkamercommissie. De in de rekenkamercommissie werkzame registeraccountant treedt niet in die hoedanigheid op.

Website : www.rekenkamerzie-zl.nl
Postadres : Postbus 998,
6300 AZ Valkenburg aan de Geul
Telefoon : 06 – 215 337 83